

Krajina - človek – kultúra

Hodnoty krajiny

METODOLOGICKÉ VÝCHODISKÁ HODNOTENIA KRAJINY V SR

Martina Slámová
KUNESCO, Technická univerzita vo Zvolene

1. október 2025

Metodika pre zohľadnenie a posúdenie hodnoty krajiny/ekosystémov/biodiverzity

v súlade s právnou úpravou novelizácie zákona o územnom plánovaní

Foto: Pohľad na Pukanec. Autor: Martina Slámová

Autori: Mgr. et Mgr. Iveta Bohálová, Doc. Ing. Martina Slámová, PhD.

Spoluautori: Mgr. Ivan Barka, PhD., Ing. Dušan Daniš, PhD., Ing. Branislav Faško, Ing. Mária Garčárová, RNDr. Dominika Kaisová, PhD., Ing. arch. Hana Kasová, Ing. Adalbert Mezei, Ing. Tibor Németh, Ing. Ladislav Sisák, Mgr. Zlatica Csontos Šimoňáková, RNDr. Dagmar Štefunková, PhD., Ing. Beata Vaculčíková, RNDr. Ida Vanáková, Ing. Renáta Žiačiková

Spolupráca: Ing. arch. Katarína Andrášiová, PhD., Ing. arch. Peter Andráš

DOHOVOR RADY EURÓPY O KRAJINE

European Landscape Convention

Ochrana, manažment a plánovanie európskych krajín,
s cieľom podporiť udržateľný rozvoj a starostlivosť o ich rozmanitosť.

Prijatý vo Florencii 20. októbra 2000.
Ratifikovaný Slovenskou republikou v roku 2005.

IMPLEMENTÁCIA ZÁVÄZKOV

Zmluvné strany sa zaväzujú po konzultácii s verejnosťouv súlade s článkom 5.c definovať cieľovú kvalitu krajiny pre identifikované a vyhodnotené typy krajiny s ohľadom na ich zvláštne hodnoty, ktoré sú im pripisované zainteresovanými stranami a obyvateľ'stvom.

Ignorácia, neuvedomenie si hodnoty,
irónia?

Liptovská Teplička

PLÁN OBNOVY A ODOLNOSTI SR 2030

Z plánu vyplýva potreba posudzovania hodnôt krajiny.

- Vypracovanie metodiky pre zohľadnenie a posúdenie hodnoty krajiny/ekosystémov/biodiverzity.
- Komponent 05: Adaptácia na zmenu klímy a s ním súvisiaceho návrhu zákona o krajinnom plánovaní.
- Metodika vychádza z ideí Dohovoru o krajine Rady Európy, v zmysle ktorého je významnou potrebou pre celú Európu zachovať rozmanitosť európskych krajín ako hodnôt spoločného prírodného a kultúrneho dedičstva.
- Cieľom metodiky je určiť postupy na definovanie prírodných, kultúrno-historických, vizuálno-estetických hodnôt krajiny a ich vzájomných súvislostí.

METODIKA V ÚZEMNOM PLÁNOVANÍ

- **Metodický postup na preventívne hodnotenie krajiny (časť A)** sa uplatňuje pri definovaní prírodných, kultúrno- historických a vizuálno-estetických hodnôt krajiny územia, kde nie je formulovaný konkrétny zámer. Aplikovateľný je najmä pre spracovanie krajinného plánu alebo inej koncepcie starostlivosti o krajinu, územnoplánovacích podkladov (napr. územnej štúdie) v prípade, ak nie je spracovaný krajinný plán a pre vypracovanie územnoplánovacej dokumentácie.
- **Metodický postup na kauzálne hodnotenie (časť B)** sa uplatňuje pri posudzovaní konkrétnych rozvojových zámerov územia a činností, a to najmä v rámci vypracovania dokumentácie pre vyhodnotenie vplyvov strategických dokumentov a navrhovaných činností a ich zmien na životné prostredie a obyvateľstvo v rámci konaní EIA a SEA vedených podľa zákona č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len zákon č.24/2006 Z. z.).

ZNAK V METODIKE

Znaky v krajine :

- konkrétne hmotné jednotky (objekty, prvky, zložky) a ich súbory, ktorým môžu byť prisudzované rôzne vlastnosti (tvar, rozmery, proporcie dané vzájomným pomerom jednotlivých častí objektu, štruktúra, textúra, orientácia objektu k svetovým stranám a iným objektom atď.),
- javy vyjadrené súborom určitých sledovateľných skutočností (priestorové vzťahy v krajine, vizuálne vzťahy jednotlivých objektov, mierka krajiny vychádzajúca z foriem a proporcií objektov krajiny a veľkosti krajinného priestoru, prebiehajúce procesy atď.) alebo abstraktnou formou (duchovná hodnota, genius loci, miesto historických udalostí atď.),

KLASIFIKÁCIA ZNAKOV V METODIKE

- znak s pozitívnym prejavom v krajine – daný znak pôsobí v krajine kladne a podieľa sa na hodnote krajiny,
- znak s negatívnym prejavom v krajine – daný znak sa prejavuje rušivo a znižuje celkovú hodnotu krajiny.

Znaky s pozitívnym prejavom v krajine sa členia nasledovne:

- znaky prírodnej povahy,
- znaky kultúrno-historickej povahy,
- znaky vyplývajúce z priestorového usporiadania krajiny, priestorových a vizuálnych vzťahov v krajine (znaky definujúce priestorové vzťahy v krajine, vizuálno-estetické znaky).

ZNAK V KRAJINE

Preventívne hodnotenie

VALORIZÁCIA ZNAKOV

A. METODICKÝ POSTUP NA PREVENTÍVNE HODNOTENIE KRAJINY/EKOSYSTÉMOV/BIODIVERZITY	
A.1 Vymedzenie územia a ciele hodnotenia	23
A.2 Prírodné podmienky riešeného územia	23
A.2.1 Prehľad abiotických podmienok riešeného územia	23
A.2.2 Analýza reliéfu	24
A.3 Genéza krajiny a vybrané socioekonomické charakteristiky	25
A.4 Súčasná krajinná štruktúra	26
A.4.1 Spracovanie mapy súčasnej krajinskej štruktúry	26
A.4.2 Analýza a vyhodnotenie vlastností súčasnej krajinskej štruktúry	27
A.5 Prírodné hodnoty riešeného územia	28
A.5.1 Objekty a územia ochrany prírody a krajiny s legislatívnou podporou	28
A.5.2 Vybrané územia ukotvené v dokumentáciách ochrany prírody a krajiny a strategických dokumentoch	28
A.5.3 Identifikácia a hodnotenie znakov prírodnej povahy bez legislatívnej podpory	29
A.5.3.1 Identifikácia znakov prírodnej povahy	29
A.5.3.2 Valorizácia znakov prírodnej povahy	30
A.6 Kultúrno-historické hodnoty riešeného územia	31
A.6.1 Legislatívne chránené lokality a územia kultúrno-historického dedičstva	31
A.6.2 Identifikácia a hodnotenie znakov kultúrno-historickej povahy bez legislatívnej podpory	32
A.6.2.1 Identifikácia znakov kultúrno-historickej povahy	32
A.6.2.2 Historické krajinné štruktúry	33
A.6.2.3 Valorizácia znakov kultúrno-historickej povahy	34
A.7 Analýza priestorového usporiadania krajiny, priestorových a vizuálnych vzťahov v krajine ..	35
A.7.1 Priestorové vlastnosti krajiny a krajinný obraz	35
A.7.1.1 Vizuálna analýza krajiny	36
A.7.1.2 Identifikácia krajinných typov	36
A.7.2 Analýza krajinného obrazu zo stanovíšť	36
A.7.2.1 Identifikácia stanovíšť	37
A.7.2.2 Spracovanie fotodokumentácie zo stanovíšť	38
A.7.2.3 Rozbor a interpretácia fotodokumentácie	39
A.7.3 Znak a hodnoty vyplývajúce z priestorového usporiadania krajiny, priestorových a vizuálnych vzťahov v krajine	40
A.7.3.1 Identifikácia znakov definujúcich priestorové vzťahy v krajine	40
A.7.3.2 Valorizácia znakov definujúcich priestorové vzťahy v krajine	41
A.7.3.3 Identifikácia znakov vyplývajúcich z hodnotenia vizuálnej kvality krajiny (vizuálno-estetické znaky) ..	42
A.7.3.4 Valorizácia vizuálno-estetických znakov v krajine	43
A.7.4 Identifikácia znakov s negatívnym prejavom v krajine	44
A.8 Zhrnutie poznatkov o hodnote krajiny, krajinnom ráze a charakteristickom vzhľade krajiny	45
A.9 Hodnotenie rizík zániku a ohrozenia hodnôt krajiny, ekosystémov a biodiverzity	47
A.10 Návrh opatrení na zachovanie priaznivého stavu krajiny a biodiverzity	49
A.10.1 Návrh opatrení k identifikovaným hodnotám krajiny	49
A.10.2 Návrh opatrení k znakom s negatívnym prejavom v krajine	51
A.10.3 Návrh opatrení na zabezpečenie priaznivého stavu krajiny z hľadiska zachovávaného celého riešeného územia, ekosystémov a biodiverzity, vrátane adaptačných opatrení na nepriaznivé dôsledky zmeny klímy	52
A.11 Požiadavky na výstupy a spracovateľský kolektív	55

Preventívne hodnotenie

krajiny, ekosystémov a biodiverzity

Valorizačné kritériá

pre posúdenie objektov
a krajinných priestorov

PRÍRODNÉ HODNOTY

<https://zeleno-infrastruktura/dokumenty-uses-v-sr/>, <https://zhqis.skgeodesy.sk/mkzhqis/sk>, príslušné databázy, terénny prieskum.

Výstup: zoznam identifikovaných znakov v tabuľkovej forme so stručnou charakteristikou.

A.5.3.2 VALORIZÁCIA ZNAKOV PRÍRODNEJ POVAHY

Cieľom tejto kapitoly je posúdenie určujúcich znakov prírodnej povahy na základe prítomnosti a miery uplatnenia valorizačných kritérií, čo je základom pre definovanie ich vplyvu na hodnotu krajiny, krajinný ráz a charakteristický vzhľad krajiny.

Pre posúdenie významnosti a vzácnosti jednotlivých identifikovaných znakov prírodnej povahy sú uplatňované nasledovné valorizačné kritériá:

- originalita/ojedinelosť/jedinečnosť – neopakovateľnosť miesta v porovnaní s inými územiami, vysoká miera individuality znaku,
- autentickosť/pôvodnosť – vyjadruje mieru symbiózy artefaktu a miesta, historickú kontinuitu,
- vek ako hodnota – prítomnosť artefaktov v krajine starších ako 50 rokov, pričom vzácnosť (hodnota) veľkom rastie,
- neopakovateľnosť kombinácie znakov – prítomnosť

Tab. 3

Valorizácia znakov prírodnej povahy					
IC	Identifikovaný znak / Popis znaku	Uplatnené kritériá: (a) až (l)	Významnosť: (1 – 5)	Vzácnosť: L, R, N, E	Miera rizika strat: (1 – 5)
PN1	Znak				
	Popis znaku:				
PNn	Znak				
	Popis znaku:				

Významnosť znaku sa posudzuje podľa vyššie menovaných kritérií v škále 1 – 5, uvádzajú sa uplatnené kritériá pri definovaní významnosti, vzácnosť sa posudzuje z hľadiska lokálneho (L), regionálneho (R), národného (N) alebo európskeho (E) významu.

Čitateľných krajinných vzorcov, kde kombinácia znakov (prvkov reliéfu a zložiek SKS) vytvára novú kvalitu,

- identita miesta – vnútorná totožnosť a svojráz miesta, vyjadruje vzťahy ľudí a miesta, je výsledok ich symbiózy,
- vizuálny súlad/harmónia prostredia – spôsob zakomponovania znaku do celku je v súlade s ostatnými znakmi, vytvára také usporiadanie krajiny, kde je zjavná súhra častí a celku,
- symbolický význam miesta – vedome zakódovaný odkaz (pamäť udalostí), buď charakteru memoriálneho objektu (pamiatky), pôsobenia významných osobností, udalostí alebo symbolickej krajiny,
- vizuálna exponovanosť – pohľadovo výrazne uplatňujúci sa znak (objekt) v krajine,
- vplyv na krajinnú diverzitu,
- pozitívny vplyv na biodiverzitu,
- kritérium krajinoekologickej významnosti (ekostabilizačná funkcia),
- súčasť zelenej infraštruktúry.

K valorizačným kritériám je možné zaradiť aj ďalšie kritérium vyplývajúce zo špecifik riešeného územia (pravidlo sa uplatňuje aj pre valorizáciu znakov v kapitolách A.6.2.1, A.7.3.2, A.7.3.4).

Vstup: identifikované znaky prírodnej povahy bez legislatívnej ochrany (IC = PN1 až PNn) so stručným textovým popisom.

Výstup: posúdenie významnosti a vzácnosti znakov prírodnej povahy bez legislatívnej ochrany (3., 4. a 5. stĺpec tabuľky 3).

Preventívne hodnotenie

krajiny, ekosystémov a biodiverzity

Valorizačné kritériá

pre posúdenie objektov
a krajiných priestorov

KULTÚRNO-HISTORICKÉ HODNOTY

A.6.2.3 VALORIZÁCIA ZNAKOV KULTÚRNO-HISTORICKEJ POVAHY

Cieľom tejto kapitoly je posúdenie určujúcich znakov kultúrno-historickej povahy vrátane historických krajiných štruktúr na základe prítomnosti a miery uplatnenia valorizačných kritérií, čo tvorí základ pre definovanie ich vplyvu na hodnotu krajiny, krajinný ráz a charakteristický vzhľad krajiny.

Valorizačné kritériá pre posúdenie významnosti a vzácnosti znakov kultúrno-historickej povahy:

- a) originalita/ojedinelosť/jedinečnosť – neopakovateľnosť miesta v porovnaní s inými územiami, vysoká miera individuality znaku,
- b) autenticnosť/pôvodnosť – vyjadruje mieru symbiózy artefaktu a miesta, historickú kontinuitu,
- c) vek ako hodnota – prítomnosť artefaktov v krajine starších ako 50 rokov, pričom vzácnosť (hodnota) vekom rastie,
- d) neopakovateľnosť kombinácie znakov – prítomnosť čitateľných krajiných vzorcov, kde kombiná-

cia znakov (prvkov reliéfu a zložiek SKŠ) vytvára novú kvalitu,

- e) identita miesta – vnútorná totožnosť a svojráz miesta, vyjadruje vzťahy ľudí a miesta, je výsledok ich symbiózy,
- f) vizuálny súlad/harmónia prostredia – spôsob zaskladovania znaku do celku je v súlade s ostatnými znakmi, vytvára také usporiadanie krajiny, kde je zjavná súhra častí a celku,
- g) symbolický význam miesta – vedome zakódovaný odkaz (pamäť udalostí), buď charakteru memorielneho objektu (pamiatky), pôsobenia významných osobností, udalostí alebo symbolickej krajiny,
- h) vizuálna exponovanosť – pohľadovo výrazne uplatňujúci sa znak (objekt) v krajine,
- i) vplyv na krajinnú diverzitu,
- j) pozitívny vplyv na biodiverzitu,
- k) kritérium krajinnoekologickej významnosti (ekostabilizačná funkcia),
- l) súčasť zelenej infraštruktúry.

Tab. 5

Valorizácia znakov kultúrno-historickej povahy						
IČ	Identifikovaný znak	Lokalizovaný v chránenom území: áno/nie	Uplatnené kritériá: a) až l)	Významnosť: (1 – 5)	Vzácnosť: L, R, N, E	Miera rizika strát: (1 – 5)
KN1	Znak					
	Popis znaku:					
KNn	Znak					
	Popis znaku:					

Významnosť znaku sa posudzuje podľa vyššie menovaných kritérií v škále 1 – 5, uvádzajú sa uplatnené kritériá pri definovaní významnosti, vzácnosť sa posudzuje z hľadiska lokálneho (L), regionálneho (R), národného (N) alebo európskeho (E) významu.

Vstup: identifikácia znakov kultúrno-historickej povahy bez legislatívnej ochrany so stručným textovým popisom

a IČ = KN1 až KNn.

Výstup: posúdenie významnosti a vzácnosti znakov kultúrno-historickej povahy bez legislatívnej ochrany (3., 4. a 5. stĺpec tabuľky 5), ich priemet do mapového výstupu s príslušným IČ.

Preventívne hodnotenie krajiny, ekosystémov a biodiverzity

Valorizačné kritériá pre posúdenie objektov a krajiných priestorov

PRIESTOROVÉ VZŤAHY V KRAJINE

- znaky definujúce kultúrne dominanty (môže ísť o výškovú dominantu (napr. vež kostola) dominujúci plošný objekt alebo jav, alebo dominantu prevládajúcu svojím významom ostatné časti krajiny),

- vizuálne exponovaný priestor atď.

Vizuálne exponované priestory (VEP)

Existencia vizuálne exponovaných priestorov je podmienená ich viditeľnosťou (výraznosťou) a významnosťou daného krajinného priestoru. Vizuálne exponovanými priestormi môžu byť napríklad:

- priestory, ktoré sú v kontakte s vysokohodnotnými prírodnými segmentmi krajiny, napr. na hraniciach alebo vstupoch do národných parkov,
- jedinečné geomorfologicky špecifické útvary, ktoré sú vizuálne exponované v záveroch dolín alebo na hrebeňoch a chrbátoch pohorí, ktoré sú často situované v chránených územiach (napr. Demánovská Dolina),
- priestory, ktoré sú vo vizuálnom kuželi z dôležitých pozorovacích miest a vyhládok s vyhládkom na chránené kultúrne pamiatky alebo chránené územia prírody (napr. ak pri pohľade z mesta na hrad je vo vizuálnej osi situovaná vyvýšenina s trvalým trávny porastom, jej poloha ju činí mimoriadne cennou na zmenu využitia).

Chránené územia predstavujú krajinársky exponované územia, ktoré je nutné z pohľadu ich územných vzťahov chrániť pred prípadmi, keď by mohlo dôjsť k potenciálnemu zásahu do charakteristického vzhľadu krajiny vo vnútri týchto území alebo typických pohľadov na chránené územia.

Vstup: poznatky z identifikácie znakov z predchádzajúcich kapitol, z terénneho prieskumu, analýza a mapa súčasnej krajinnej štruktúry, 3D model krajiny, analýzy vizuálneho prepojenia objektov v krajine, analýza krajinného obrazu zo stanovíšť, rozbor fotodokumentácie zo stanovíšť atď.

Výstup: identifikácia znakov krajiny v tabuľkovej forme so stručným textovým popisom, ich lokalizácia a priemet do mapového výstupu z príslušným IČ = VPI a/ VPo.

A.7.3.2 VALORIZÁCIA ZNAKOV DEFINUJÚCICH PRIESTOROVÉ VZŤAHY V KRAJINE

Cieľom postupového kroku je posúdenie určujúcich znakov vyplývajúcich z priestorového usporiadania a priestorových vzťahov v krajine na základe prítomnosti a miery uplatnenia valorizačných kritérií, čo tvorí základ pre definovanie ich vplyvu na hodnotu krajiny, krajinný ráz a charakteristický vzhľad krajiny.

Valorizačné kritériá pre vymedzenie významnosti a vzácnosti znakov definujúcich priestorové vzťahy v krajine:

- a) originalita/ojedinelosť/jedinečnosť – neopakovateľnosť miesta v porovnaní s inými územiami, vysoká miera individuality znaku,
- b) autenticnosť/pôvodnosť – vyjadruje mieru symbiózy artefaktu a miesta, historickú kontinuitu,
- c) vek ako hodnota – prítomnosť artefaktov v krajine starších ako 50 rokov, pričom vzácnosť (hodnota) vekom rastie,
- d) neopakovateľnosť kombinácie znakov – prítomnosť čitateľných krajinných vzorov, kde kombinácia znakov (prvkov reliéfu a zložiek SKČ) vytvára novú kvalitu,
- e) identita miesta – vnútorná totožnosť a svojráz miesta, vyjadruje vzťahy ľudí a miesta, je výsledok ich symbiózy,
- f) vizuálny súlad/harmónia prostredia – spôsob zaskomponovania znaku do celku je v súlade s ostatnými znakmi, vytvára také usporiadanie krajiny, kde je zjavná súhra častí a celku,
- g) symbolický význam miesta – vedome zakódovaný odkaz (pamäť udalosti), buď charakteru memoriatného objektu (pamiatky), pôsobenia významných osobností, udalostí alebo symbolické krajiny,
- h) vizuálna exponovanosť – pohľadovo výrazne uplatňujúci sa znak (objekt) v krajine,
- i) vplyv na krajinnú diverzitu,
- j) pozitívny vplyv na biodiverzitu,
- k) kritérium krajinnoekologickej významnosti (ekostabilizačná funkcia),
- l) súčasť zelenej infraštruktúry.

Tab. 6

Valorizácia znakov definujúcich priestorové vzťahy v krajine						
IČ	Identifikovaný znak	Lokalizovaný v chránenom území: áno/nie	Uplatnené kritériá: a) až f)	Významnosť: [1 – 5]	Vzácnosť: L, R, N, E	Miera rizika: [1 – 5]
VPI	Znak					
	Popis znaku:					
VPo	Znak					
	Popis znaku:					

Významnosť znaku sa posudzuje podľa vyššie uvedených kritérií v škále 1 – 5, uvádzajú sa uplatnené kritériá pri definovaní významnosti, vzácnosť sa posudzuje z hľadiska lokálneho (L), regionálneho (R), národného (N) alebo európskeho (E) významu.

Preventívne hodnotenie

krajiny, ekosystémov a biodiverzity

Valorizačné kritériá

pre posúdenie objektov
a krajinných priestorov

VIZUÁLNO-ESTETICKÉ HODNOTY V KRAJINE

A.7.3.4 VALORIZÁCIA VIZUÁLNO-ESTETICKÝCH ZNAKOV V KRAJINE

Cieľom tohto postupového kroku je posúdenie určujúcich znakov vyplývajúcich z vizuálneho hodnotenia krajiny na základe prítomnosti a miery uplatnenia valorizačných kritérií, čo je základom pre definovanie ich vplyvu na hodnotu krajiny, krajinný ráz a charakteristický vzhľad krajiny.

Valorizačné kritériá pre vymedzenie významnosti a vzácnosti vizuálno-estetických znakov v krajine:

a) originalita/ojedinelosť/jedinečnosť – neopakova-

tefnosť miesta v porovnaní s inými územiami, vysoká miera individuality znaku,

b) autenticnosť/pôvodnosť – vyjadruje mieru symbiózy artefaktu a miesta, historickú kontinuitu,

c) vek ako hodnota – prítomnosť artefaktov v krajine starších ako 50 rokov, pričom vzácnosť (hodnota) vekom rastie,

d) neopakovateľnosť kombinácie znakov – prítomnosť čitateľných krajinných vzorcov, kde kombinácia znakov (prvkov reliéfu a zložiek SKŠ) vytvára novú kvalitu,

e) identita miesta – vnútorná totožnosť a svojráz miesta, vyjadruje vzťahy ľudí a miesta, je výsledok ich symbiózy,

f) vizuálny súlad/harmónia prostredia – spôsob za-

komponovania znaku do celku je v súlade s ostatnými znakmi, vytvára také usporiadanie krajiny, kde je zjavná súhra častí a celku,

g) symbolický význam miesta – vedome zakódovaný odkaz (pamäť udalostí), buď charakteru memoriálneho objektu (pamiatky), pôsobenia významných osobností, udalostí alebo symbolickej krajiny,

h) vizuálna exponovanosť – pohľadovo výrazne uplatňujúci sa znak (objekt) v krajine,

i) vplyv na krajinnú diverzitu,

j) pozitívny vplyv na biodiverzitu,

k) kritérium krajinnokoekologickej významnosti (ekostabilizačná funkcia),

l) súčasť zelenej infraštruktúry.

Tab. 7

Valorizácia vizuálno-estetických znakov						
iČ	Identifikovaný znak	Lokalizovaný v chránenom území: áno/nie	Uplatnené kritériá: a) až l)	Významnosť: (1 – 5)	Vzácnosť: L, R, N, E	Miera rizika strát: (1 – 5)
VE1	Znak					
	Popis znaku:					
VEn	Znak					
	Popis znaku:					

Významnosť znaku sa posudzuje podľa vyššie menovaných kritérií v škále 1 – 5, uvádzajú sa uplatnené kritériá pri definovaní významnosti, vzácnosť sa posudzuje z hľadiska lokálneho (L), regionálneho (R), národného (N) alebo európskeho (E) významu.

Vstup: identifikácia vizuálno-estetických znakov so stručným textovým popisom (iČ = VE1 až VEn).

Výstup: posúdenie významnosti a vzácnosti vizuálno-estetických znakov v krajine (3., 4. a 5. stĺpec tabuľky 7).

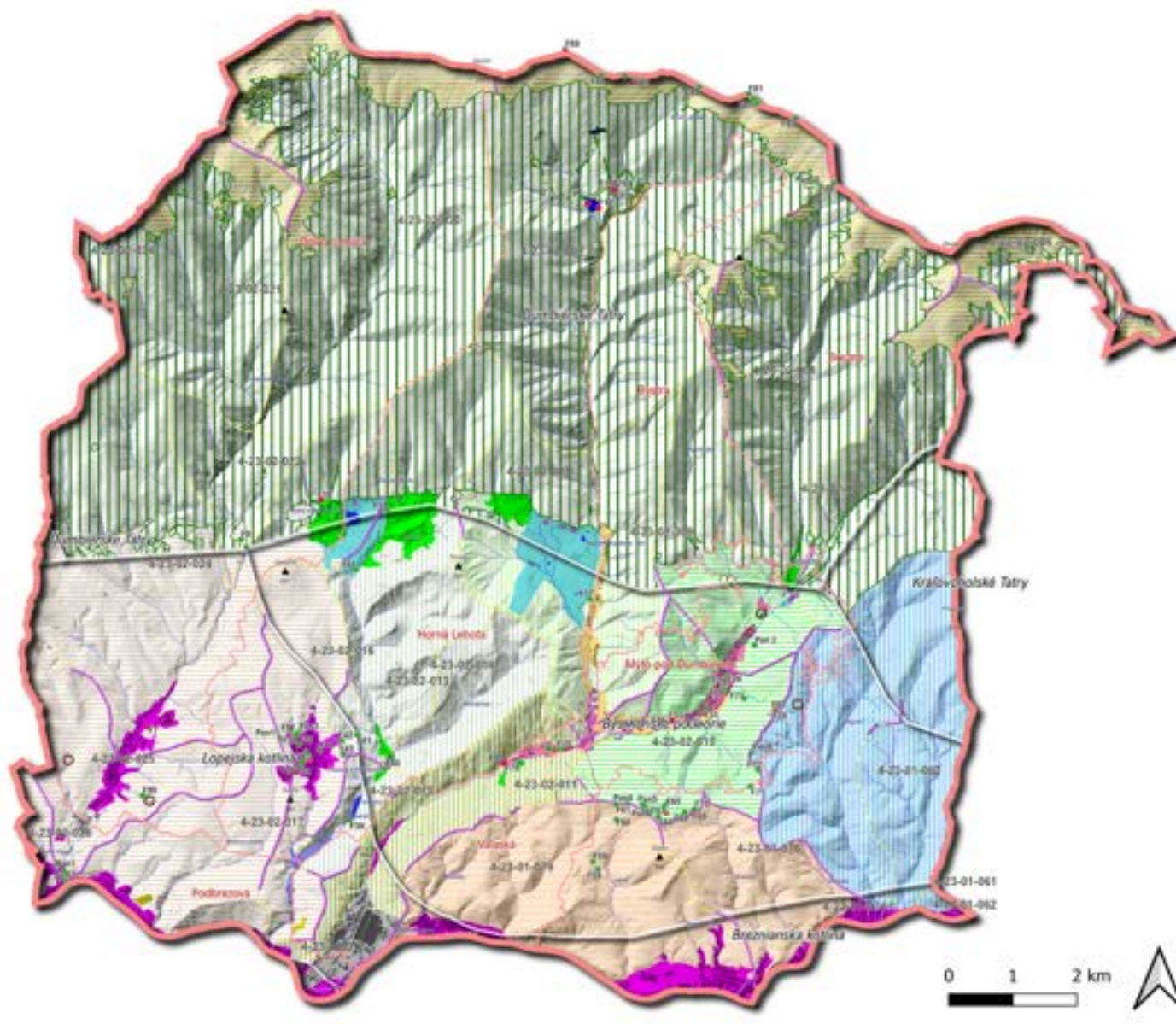
PRÍPADOVÁ ŠTÚDIA

Územná štúdia rekreačného celku Bystrianska dolina

Preventívne hodnotenie

krajiny, ekosystémov a biodiverzity

Územná štúdia rekreačného celku
Bystrianska dolina

Legenda

Priestorovo-funkčné typy krajiny

- Krajina veľhornatín, vysokohorských holi a glaciálny reliéf s bralami
- Krajina hornatín s lesmi a hlbokými dolinami
- Lesná krajina na vrchovine s vodnými zdrojmi
- Prevažne lesnaté povodie Richtárovoho potoka s tajchami v úzkom údolí
- Mozaika historických poľnohospodárskych štruktúr na strmých svahoch vrchoviny
- Intenzívne využívané poľnohospodárska krajina na pahorkatine
- Dolná časť Bystrianky, zalesnené údolie s priemyselnou výrobou
- Rekreačná lúčno-lesná krajina s prudkým stavebným rozvojom
- Rekreačná lúčno-pásienková krajina na vrchovine s výhľadmi

Priestorovo-funkčná zonácia typov zástavby

- Bývanie
- Bývanie + rekreačná vybavenosť
- Bývanie + ICHR
- Priemysel
- Oblasti s apartmánovým ubytovaním
- Oblasti s hotelovým ubytovaním
- Oblasti ICHR
- Záhradkárska kolónia
- Technické stavby

Priestorovo-funkčná zonácia - body

- Poľnohospodárska výroba
- Hotel

Fotodokumentácia - stanovišťa

- Panoráma
- Fotka pozitív
- Fotka negatív
- Fotka pozitív / negatív

Geomorfologické jednotky

- Geomorfologické celky a podcelky
- Rozvodnice - všetky a identifikátory povodi
- Rozvodnice v poľnohospodárskej krajine
- Vodné toky a vodné plochy
- Vrchy - kóty
- Katastrálne územie
- Riešené územie

Tieňovaný terén DMR5.0

- Odtiene sivé
- 255
- 1

⁵⁷ Ministerstvo životného prostredia, 2024; <https://www.sarp.sk/dokumenty/metodika-pru-zobladenie-a-posudenie-hodnoty-krajiny-ekosystemov-biodiverzity-2024.pdf>

Preventívne hodnotenie

krajiny, ekosystémov a biodiverzity

Územná štúdia rekreačného celku
Bystrianska dolina

Obrázok 1.7.2.6+3: Technická dominanta - rádiorelé veža

- Legenda**
- Rozvodnice v poľnohospodárskej krajine
 - Vizuálne exponovaný priestor (VEP)
 - Fotocomentácia (autor):**
 - Staroveká panoráma
 - Pozitívne objekty
 - Negatívne objekty
 - Pozitívne/negatívne objekty
 - Rekreačné zóny (UPD VÚC BBK)
 - Rekreačné zóny - navrh (UPD VÚC BBK)
 - Rekreačné zóny (UPH Brest)
 - Centrá komunikácie**
 - Cesta 1. triedy
 - Cesta 2. triedy
 - Cesta 3. triedy
 - Cesta 4. triedy
 - Lyžiarske stopy a vleky
 - Parkoviská
 - Klub slovenských turistov - trasy**
 - Červená značka
 - Modrá značka
 - Zelená značka
 - Žltá značka
 - Miestne značenie
 - Cyklistická - modrá
 - Cyklistická - zelená
 - Cyklistická - žltá
 - Zimná bežecká trasa
 - Riešobný chodník
 - Kozub
 - Športový areál - golf
 - Poľnohospodárska krajina
 - Les (NLC)
 - Geomorfologické jednotky**
 - Geomorfologické celky a podcelky
 - Vrchy - hory
 - Vodné toky a vodné plochy
 - Bujavosť
 - Zastavané územie obce
 - Katastrálne územie
 - Riešobné územie
 - Technický bod DMS.0**
 - Číslo sivej
 - 254
 - 1
- Použitá data: Zoznam a údaje o cestách.

Obrázok 1.7.2.6+4: Vizuálne exponované priestory a objekty využívané v turizme.

Preventívne hodnotenie

krajiny, ekosystémov a biodiverzity

Územná štúdia rekreačného celku
Bystrianska dolina

Valorizačné kritériá

pre posúdenie objektov a krajinných priestorov

Tabuľka 2. Valorizované znaky krajiny ovplyvnené 0. variantom a variantom – návrhu rozšírenia odkaliska.

Valorizácia znakov definujúcich priestorové vzťahy v krajine						Vplyv odkaliska -(1 až 4) / +(1 až 4)*	
Určený znak	Lokalizovaný v chránenom územi	Kritériá valorizácie	Význam (1-5)	Vzácnosť L,R,N,E	0. variant	Variant – návrh rozšírenia odkaliska	
VP1	Dospelý súvislý porast listnatého lesa	áno	originalita, vizuálny súlad, podpora biodiverzity, ekostabilizačná funkcia, súčasť zelenej infraštruktúry	5	E	- 2	-2

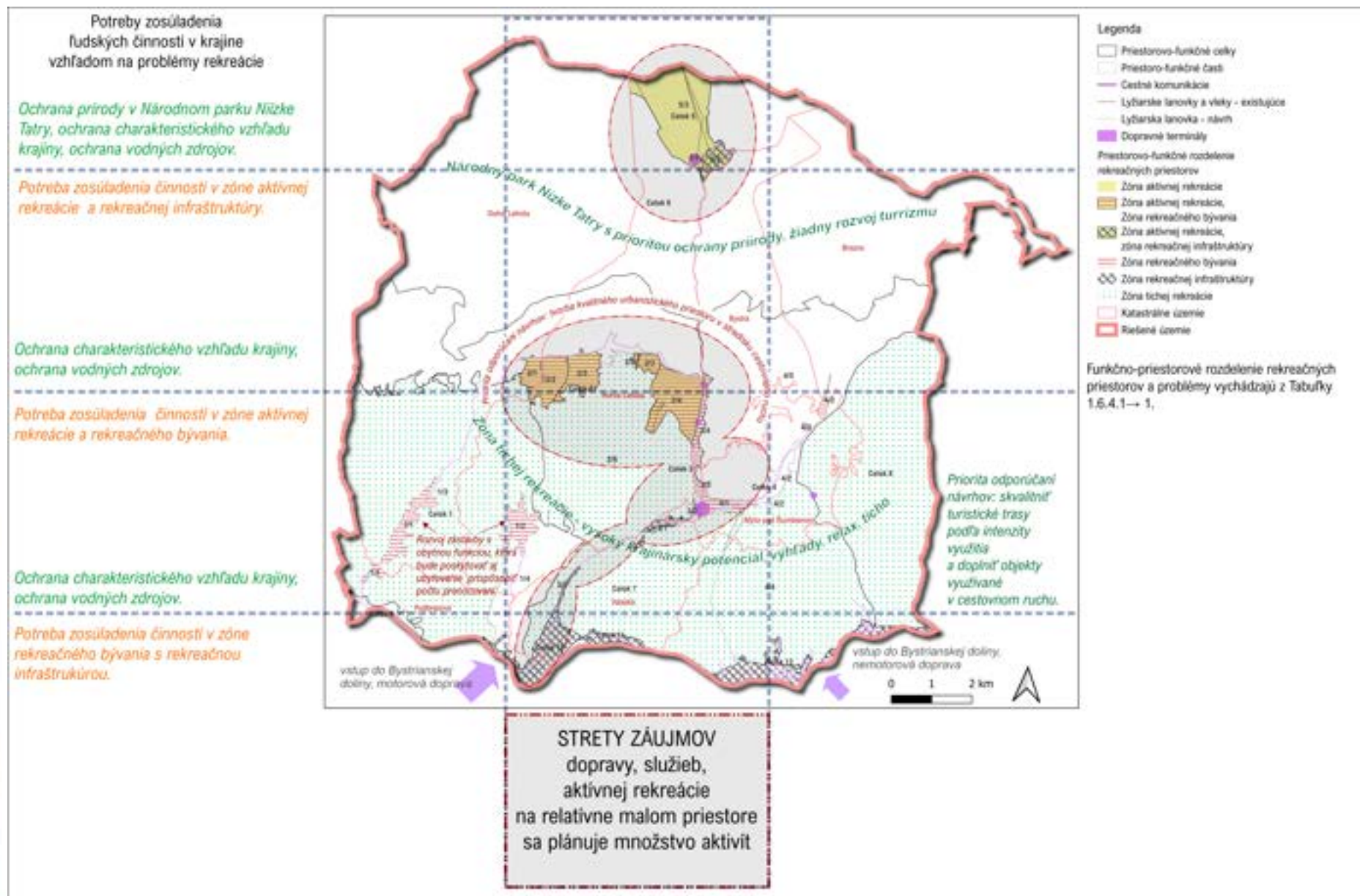
Popis znaku: mierne až strmé svahy vrchovín až hornatín pokrývajú prevažne listnaté lesy, ktoré sú typickým znakom krajinného obrazu a sú súčasne nositeľmi hodnoty Európskeho významu – SKUEV0264 Klokoč a nachádzajú sa v CHKO Štiavnické vrchy. VP1 je číra charakteristického vzhľadu krajiny (Obr. 12).

Opis vplyvu zámeru: Zámer do malej miery zasiahne do lesných porastov lesov v údolnej polohe. Vizualný vplyv bude nepatrný a štúdia INECO, s.r.o. (2019) vyhodnotila vplyv zámeru na integritu

Preventívne hodnotenie

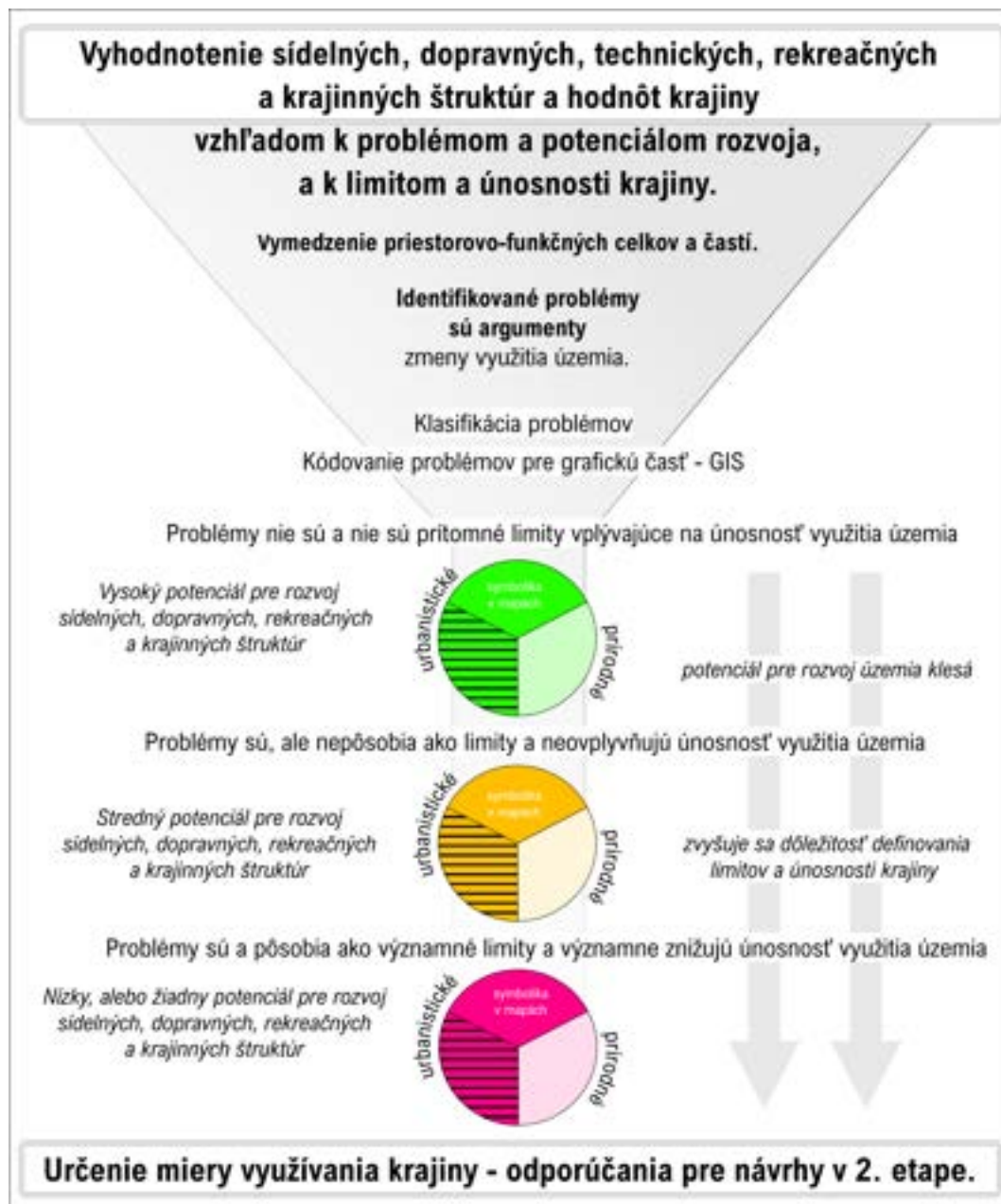
krajiny, ekosystémov a biodiverzity

Územná štúdia rekreačného celku
Bystrianska dolina

Preventívne hodnotenie

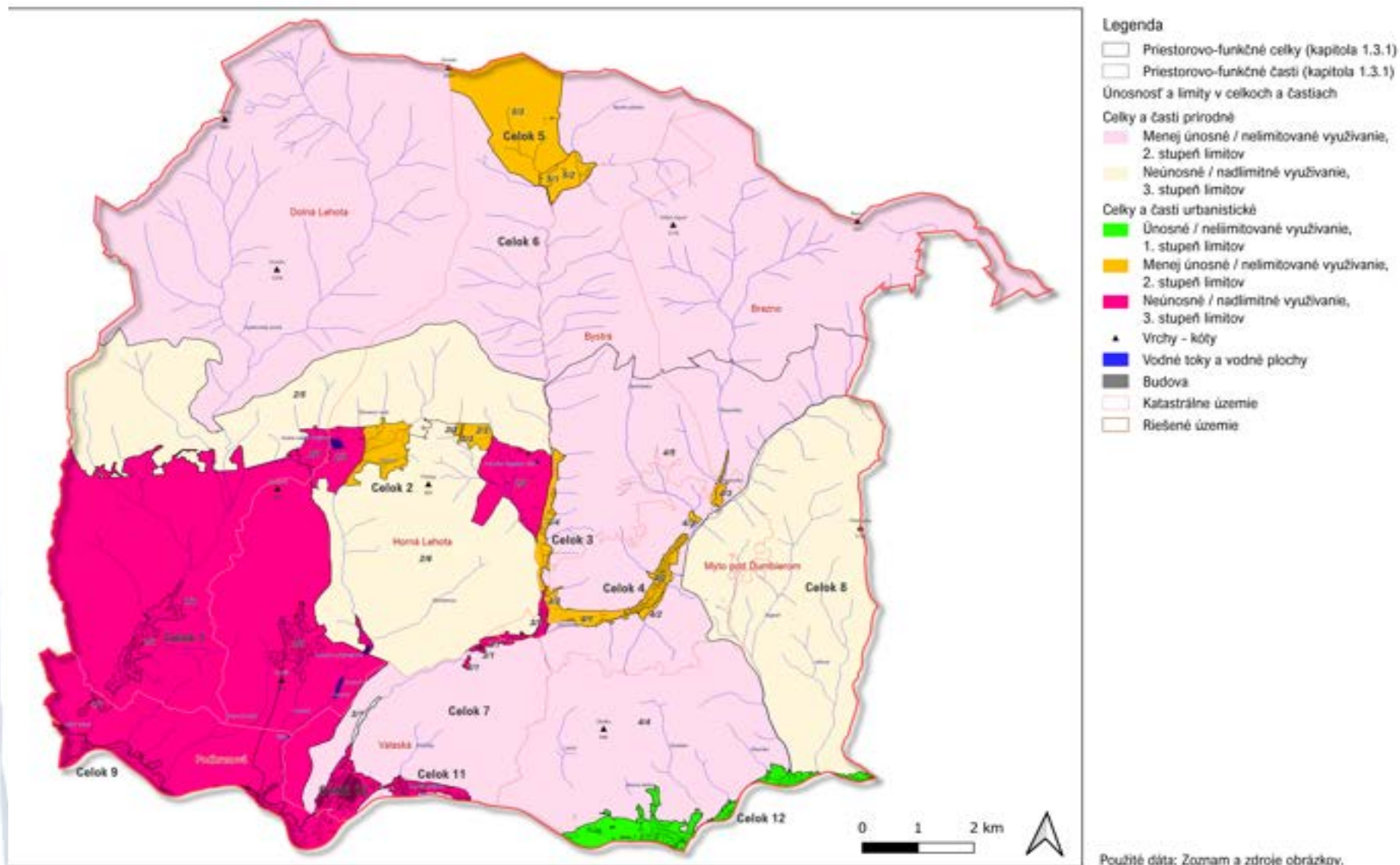
krajiny, ekosystémov a biodiverzity

Preventívne hodnotenie

krajiny, ekosystémov a biodiverzity

Územná štúdia rekreačného celku
Bystrianska dolina

Identifikácia problémov

priestor	Klasifikácia obsah	existencia
celok - urbanistický / prírodný časť - urbanistická / prírodná	s - problémy sídla d - problémy dopravy e- krajinno-ekologické a krajinno-estetické problémy	PI. - reálne PII. - potenciálne

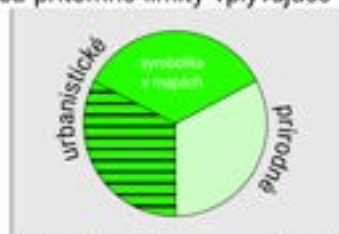
Kódovanie problémov pre grafickú časť - GIS

P [s/d/e] [I. II.]

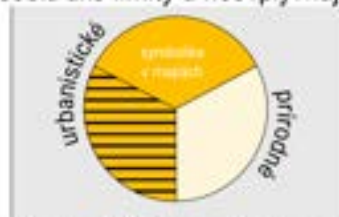
[celok / časť]

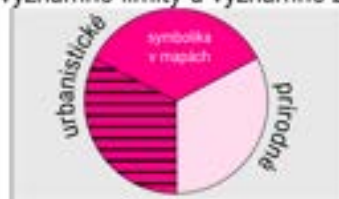
Problémy nie sú a nie sú prítomné limity vplývajúce na únosnosť využitia územia

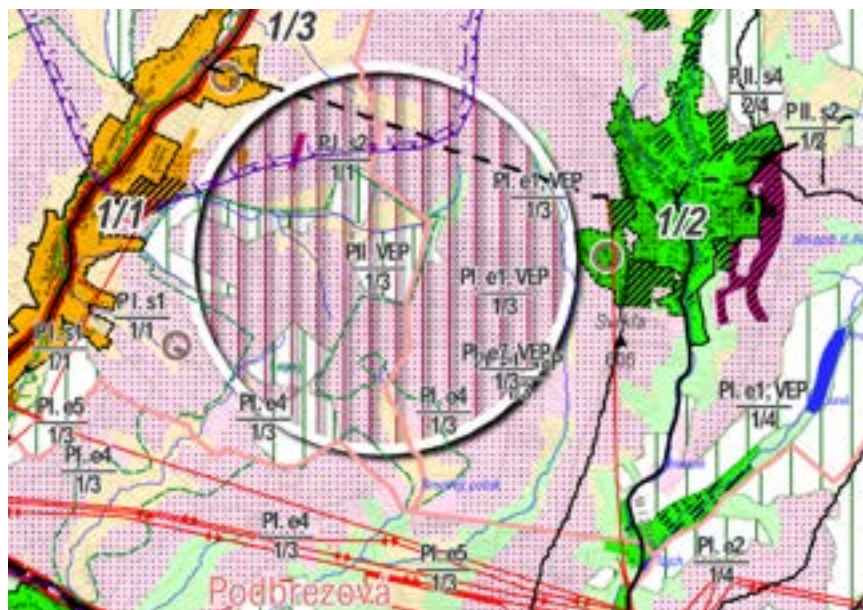
Problémy sú, ale nepôsobia ako limity a neovplyvňujú únosnosť využitia územia

Problémy sú a pôsobia ako významné limity a významne znižujú únosnosť využitia územia

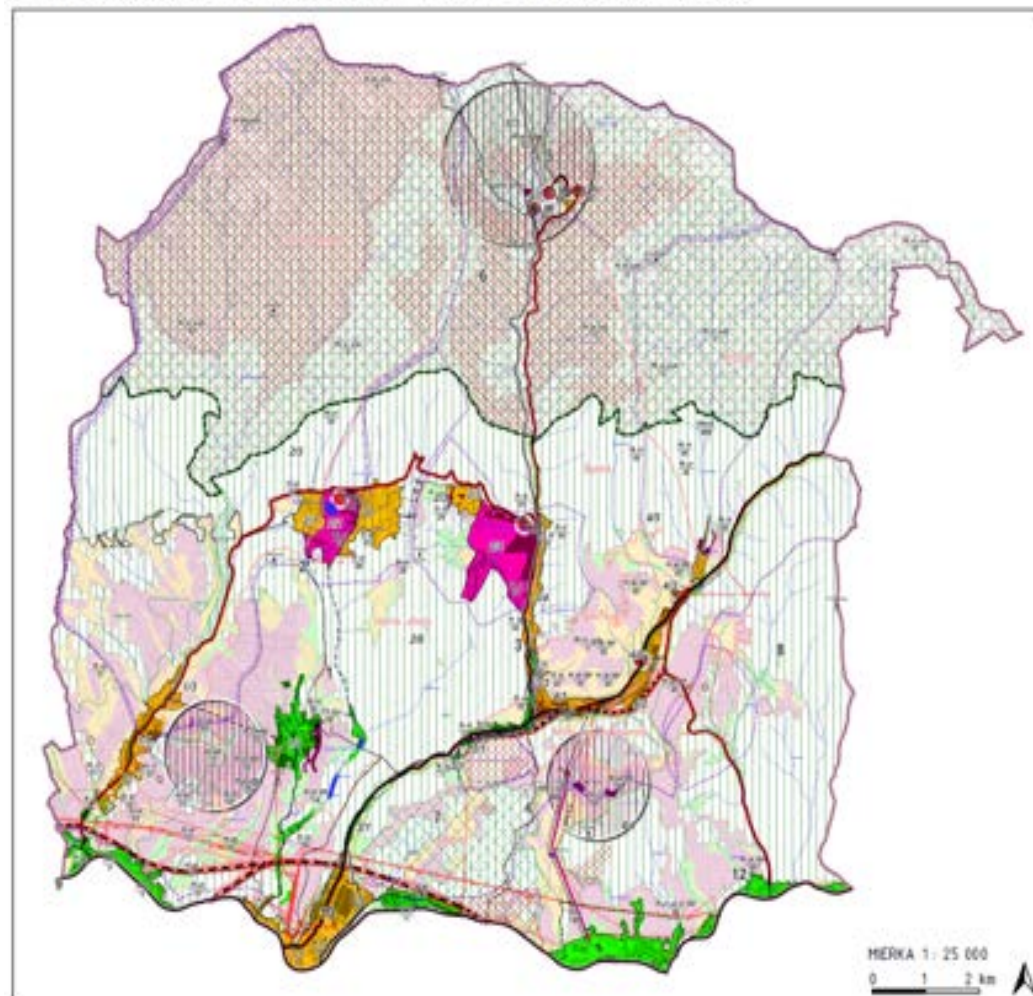

Preventívne hodnotenie krajiny, ekosystémov a biodiverzity

ÚZEMNÁ ŠTÚDIA REKREAČNÉHO CELKU BYSTRJANSKA DOLINA

B2. Výkres problémových javov (únosnosť a limity) územia a priestorovo-funkčné celky

Preventívne hodnotenie

krajiny, ekosystémov a biodiverzity

Územná štúdia rekreačného celku
Bystrianska dolina

KAUZÁLNE HODNOTENIE

Príloha č. 2. B. Metodický postup na posúdenie vplyvu navrhovanej činnosti (zámeru) na krajinu (kauzálné hodnotenie)	59
B.1 Vymedzenie územia a ciele hodnotenia	60
B.1.1 Popis a lokalizácia navrhovanej činnosti (zámeru)	60
B.1.2 Ciele hodnotenia	60
B.1.3 Vymedzenie a popis potenciálne ovplyvneného územia	60
B.2 Základné územné charakteristiky potenciálne ovplyvneného územia	61
B.3 Hodnoty krajiny potenciálne ovplyvneného územia	61
B.3.1 Prírodné hodnoty krajiny potenciálne ovplyvneného územia	61
B.3.1.1 Objekty a územia ochrany prírody a krajiny s legislatívnou podporou	62
B.3.1.2 Vybrané územia ukotvené v dokumentáciách ochrany prírody a krajiny a strategických dokumentoch	62
B.3.1.3 Identifikácia a valorizácia znakov prírodnej povahy bez legislatívnej podpory	63
B.3.2 Kultúrno-historické hodnoty potenciálne ovplyvneného územia	64
B.3.2.1 Legislatívne chránené lokality a územia kultúrno-historického dedičstva	64
B.3.2.2 Identifikácia a valorizácia znakov kultúrno-historickej povahy bez legislatívnej podpory	65
B.3.3 Hodnoty krajiny vyplývajúce z jej priestorového usporiadania, priestorových a vizuálnych vzťahov v krajine	66
B.3.3.1 Vizuálno-optometrické vlastnosti krajiny a identifikácia stanovišť	66
B.3.3.2 Krajinný obraz a krajinná scenéria	68
B.3.3.3 Identifikácia a valorizácia znakov definujúcich priestorové vzťahy v krajine	69
B.3.3.4 Identifikácia a valorizácia znakov vyplývajúcich z hodnotenia vizuálnej kvality (vizuálno-estetické znaky)	69
B.3.3.5 Identifikácia znakov s negatívnym prejavom v krajine	70
B.3.4 Integrácia poznatkov o hodnote krajiny, charakteristickom vzhľade krajiny a krajinnom ráze	70
B.4 Posúdenie vplyvu navrhovanej činnosti (zámeru) na krajinu	71
B.4.1 Analýza a posúdenie vplyvu navrhovanej činnosti (zámeru) na krajinný obraz, krajinnú scenériu a krajinný ráz zo stanovišť	71
B.4.2 Posúdenie vplyvu navrhovanej činnosti (zámeru) na krajinný obraz, krajinnú scenériu, vizuálnu kvalitu krajiny, krajinný ráz	73
B.4.3 Posúdenie miery vplyvu navrhovanej činnosti (zámeru) na hodnoty krajiny	74
B.4.4 Komplexné posúdenie miery vplyvu navrhovanej činnosti (zámeru) na krajinu	76
B.5 Rozhodovanie o vhodnosti navrhovanej činnosti (zámeru)	77
B.6 Požiadavky na výstupy a spracovateľský kolektív	77

Stavba ...

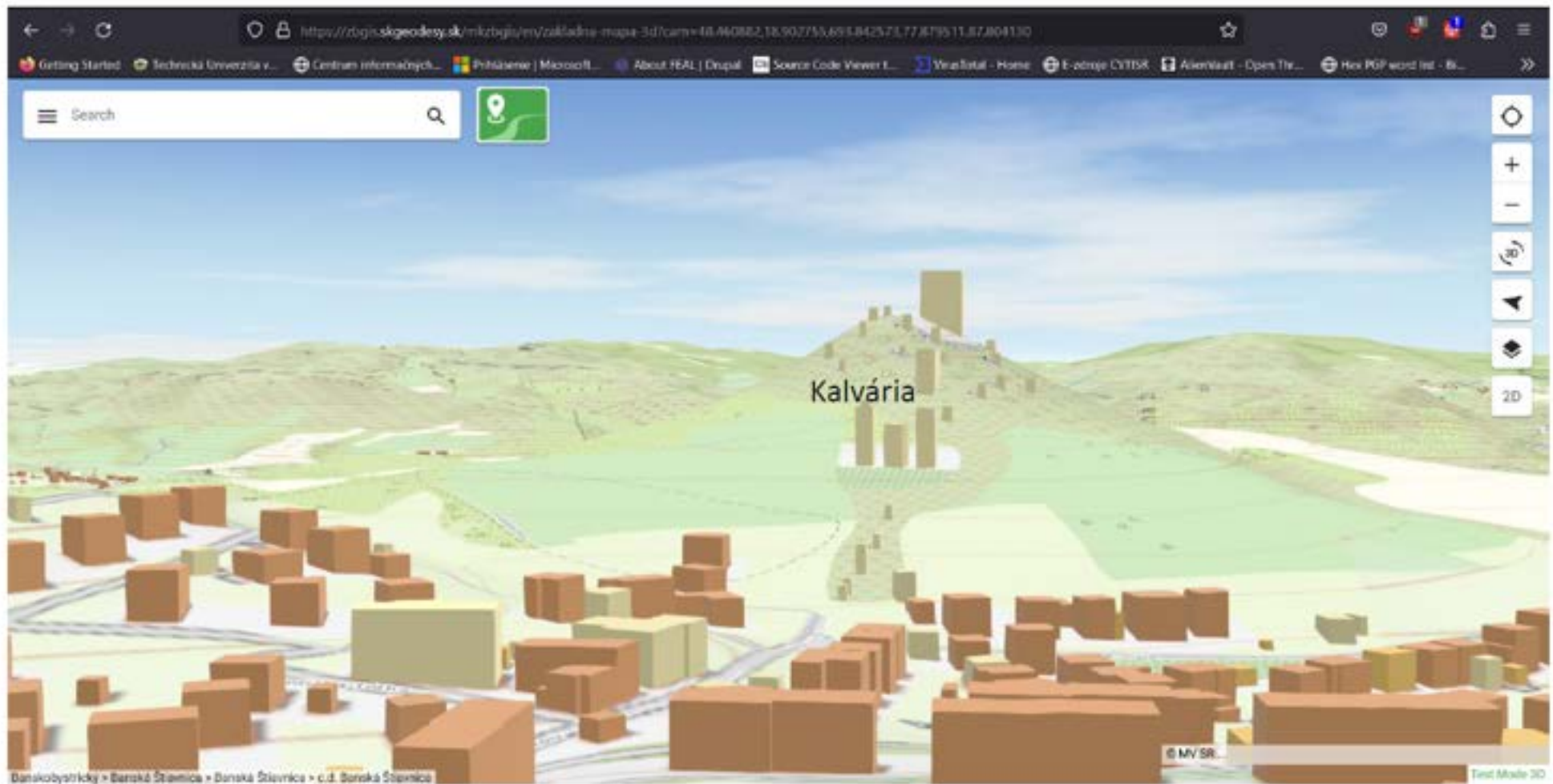
Plocha + Výška = Priestor

... typy stavieb

Stavba ...

Príklad: Banská Štiavnica

Stavba ...

Stavba ...

Plocha + Výška = Priestor

Poloha / -stanovište odkiaľ
sa na objekt pozerám –
turistické trasy.

Príklad: Banská Štiavnica

Stavba ...

Priestor a Čas

Kontext videných hodnôt, nadväznosť obsahu v priestore a čase.

Príklad: Banská Štiavnica

Oba typy objektov sú z približne rovnakého obdobia avšak majú rôzne obsahové súvislosti k hodnotám v krajine.

Stavba ...

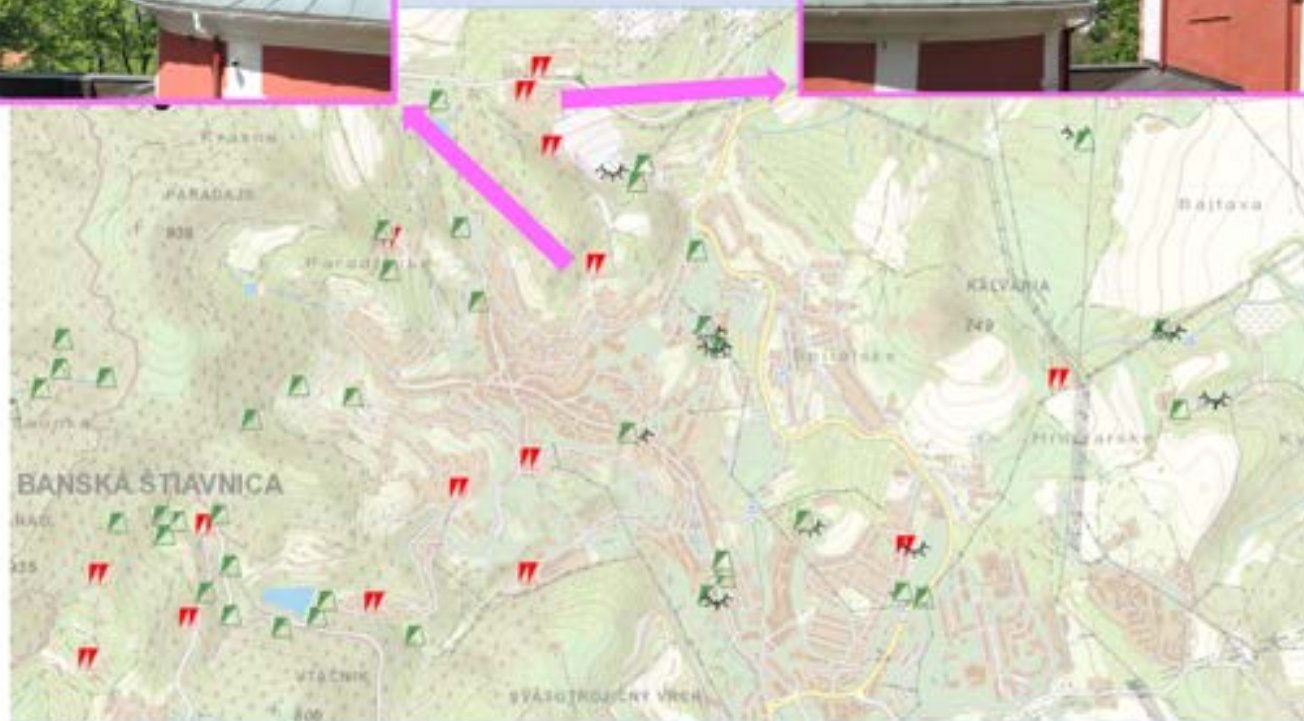
Priestor a Čas

Ťažobná veža Nová šachta súvisí s banskou činnosťou.

A aj keď je to novodobá architektúra má hodnotu – svojim kontextom a vizuálnou exponovanosťou pripomína banskú históriu mesta.

Vstupy

- ☒ Objekty
- ☐ Linie
- ☐ Základná báza GIS (ZBGIS) - Ortofoto мозаика
- ☒ Základná báza GIS (ZBGIS)
- ☐ Open Street Map Slovensko

Filter:

Adresárová štruktúra

Poradie vykresľovania

Info

Mapové kompozície

Pripojiť službu

Copyright

© 2023 MŽP SR | Podpora: roservis@enviro.gov.sk

Stavba ...

Priestor a čas v KRAJINE

Príklad: Banská Štiavnica

Vizuálny kontext pamiatok je zachovaný.

Stavba ...

Priestor a čas v KRAJINE

Príklad: Banská Štiavnica

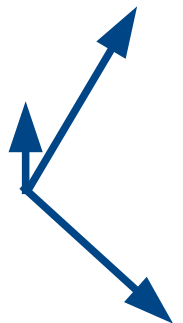

Dôvod prečo sú stabilizované pohľady
zo stanovišť potrebné.
Vizuálny kontext pamiatok je narušený
(znižuje sa hodnota pamiatok).

PRÍPADOVÁ ŠTÚDIA

Vyhodnotenie vplyvu odkaliska hodnoty krajiny, Hodruša - Hámre

Kauzálné hodnotenie

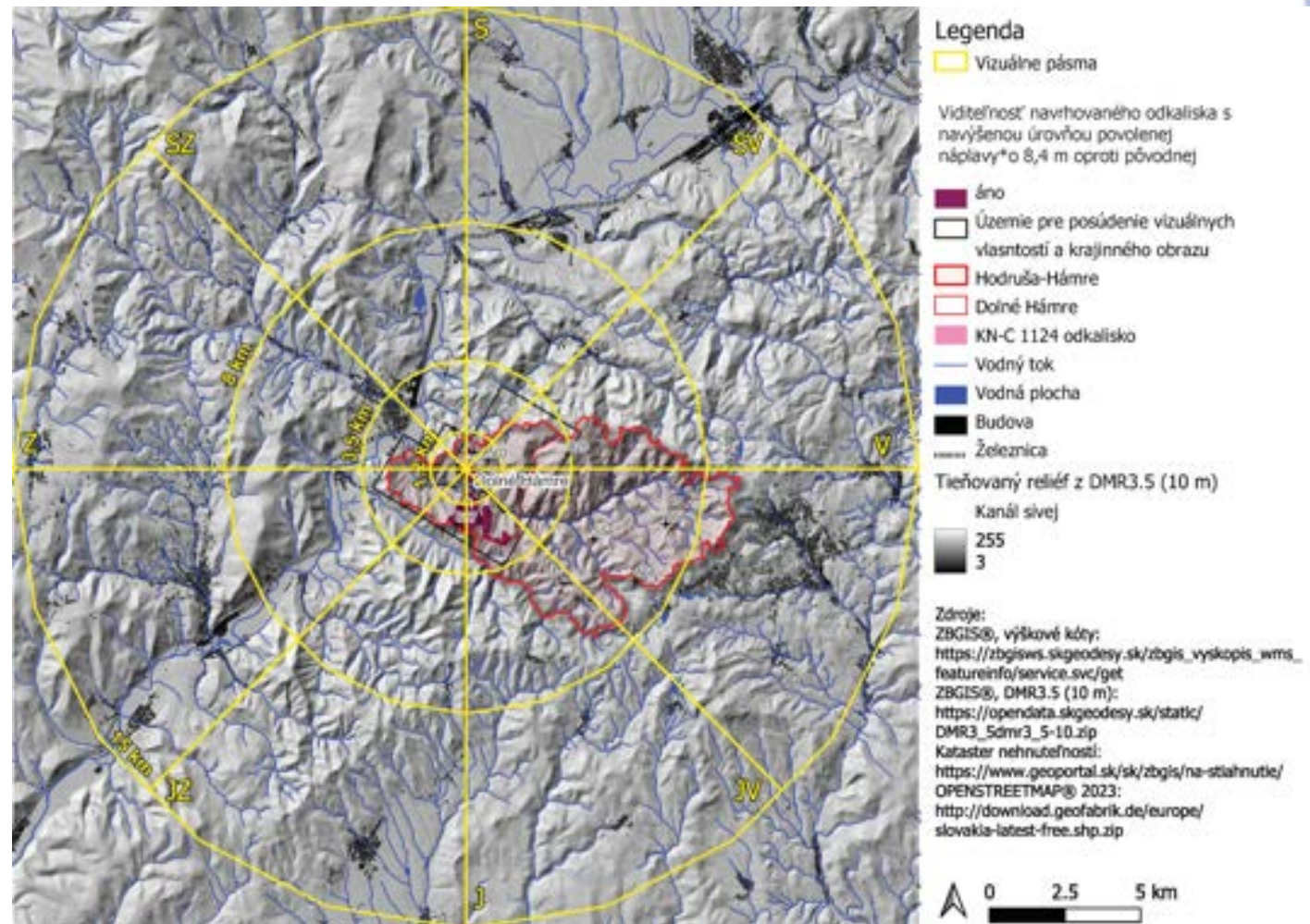
krajiny, ekosystémov a biodiverzity

Štúdia: vyhodnotenie vplyvu odkaliska
hodnoty krajiny, Hodruša - Hámre

Vizuálna analýza – stanovištia a dohľadnosť pre posúdenie objektov a krajinných priestorov

Obrázok 8: Odkalisko – 0 variant z leteckého pohľadu.

Kauzálné hodnotenie

krajiny, ekosystémov a biodiverzity

Štúdia: vyhodnotenie vplyvu odkaliska
hodnoty krajiny, Hodruša - Hámre

Vizuálna analýza – stanovištia a dohľadnosť pre posúdenie objektov a krajinných priestorov

Obrázok 7. Stanovište S1: Hrádza súčasného odkaliska.

Obrázok 8. Stanovište S2: Panoramatický pohľad na korunu hrádze odkaliska a vodnú plochu.

Opis stanovišť S1 – S5 (Obr. 5):

- S1: stanovište pod hrádzou s nízkou frekvenciou výskytu návštevníkov; uzavretý výhľad na sever; nie je monitorovacie; GPS 48.46508, 18.75461 (Obr. 7)
- S2: stanovište na okraji hrádze na ceste s občasým výskytom návštevníkov; polotvorený výhľad smerom na sever, na hrádu aj vodnú plochu odkaliska; monitorovacie; GPS 48.46557, 18.75202 (Obr. 8).
- S3: stanovište na ceste zo západnej strany odkaliska s občasým výskytom návštevníkov; polouzavretý výhľad smerom na severovýchod; nie je monitorovacie; GPS 48.46625, 18.75144 (Obr. 9).
- S4: stanovište na ceste zo severozápadnej strany odkaliska s občasým výskytom návštevníkov; uzavretý výhľad smerom na severozápad; nie je monitorovacie; GPS 48.46771, 18.75209 (Obr. 10).
- S5: stanovište na ceste zo severnej strany odkaliska s nízkou frekvenciou výskytu návštevníkov; polouzavretý výhľad smerom na juh; nie je monitorovacie; GPS 48.46827, 18.75280 (Obr. 11).

Kauzálné hodnotenie

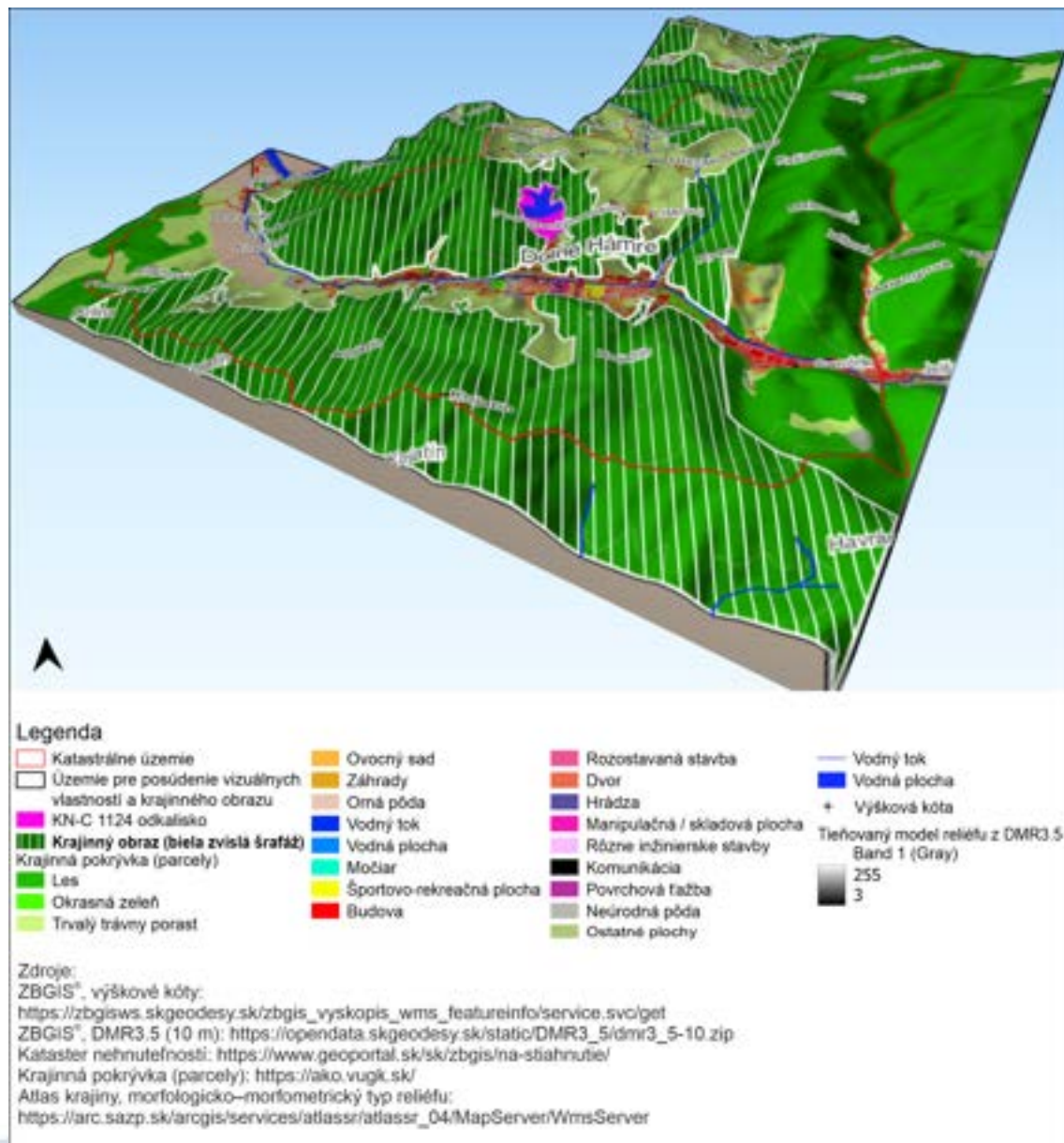
krajiny, ekosystémov a biodiverzity

Krajinný obraz

Obrázok 13. Krajinný obraz – letecká fotografia mozaiky kosienkov a pasienkov v okolí roztrastých sídiel v krajinej matrici listnatých lesov na vrchovine.

Štúdia: vyhodnotenie vplyvu odkaliska hodnoty krajiny, Hodruša - Hámre

Kauzálne hodnotenie

krajiny, ekosystémov a biodiverzity

Štúdia: vyhodnotenie vplyvu odkaliska
hodnoty krajiny, Hodruša - Hámre

Valorizačné kritériá

pre posúdenie objektov
a krajinných priestorov

APLIKÁCIA V PRAXI

KN4: V časti Jalšová je technický objekt – Schöpferštólmiansky tajch.

KN5: V odlesnenej časti katastra nad údolím Hodrušského potoka vo vrchnejších polohách vrchoviny sa nachádza roztratené osídlenie s lokálne čiastočne zachovanými prvkami ľudovej architektúry ľudových domov (Dankovci, Mäsiarik, Tokárovc, Valachovci, Bazik, Dekýšsky, Repisko, Liškovci). Aj napriek zmene exteriéru (moderné okná, omietka ...), prevažná časť stavieb si zachovala proporcie pôvodného ľudového domu, pravdepodobne pochádzajúcich z prelomu 19. a 20. storočia. V okolí usadlosti je krajina využívaná tradičným spôsobom, prevažujú pasienky a ovocné sady, ktoré sa striedajú s kosienkami. Záhrady sa nachádzajú v tesnej blízkosti obydlí a nepredstavujú výrazný prvok v krajinej pokrývke.

Tabuľka 1. Hodnoty krajiny ovplyvnené 0. variantom a Variantom – návrhu rozšírenia odkaliska.

Prírodné hodnoty				
Názov	Vplyv odkaliska -(1 až 4) / +(1 až 4)*		Opis vplyvu	
	0.variant	Variant – návrh rozšírenia odkaliska		
PL1 SKUEV0264 Klokoč	0	-2	Záber plochy relatívne malej rozlohy lesných biotopov na území Európskeho významu	
PL2 NPR Kašivárová	0	0	Nie je definovaný.	
PL3 CHKO Štiavnické vrchy	-1	-1	Záber plochy lesných biotopov relatívne malej rozlohy na území CHKO	
PL4 CHS Lipy na Kyslej	0	0	Nie je definovaný.	
PS1 RBc1 Kašivárová	0	0	Nie je definovaný.	
PS2 RBk1 Hodrušský potok	0	0	Nie je definovaný.	
PS3 Banskostavnický Geopark	2	3	Prezentácia moderných technológií spracovania odpadu z banského priemyslu na zastavení č. 133 v Geoparku.	

Kauzálné hodnotenie

krajiny, ekosystémov a biodiverzity

Valorizačné kritériá

pre posúdenie objektov
a krajinných priestorov

APLIKÁCIA V PRAXI

Štúdia: vyhodnotenie vplyvu odkaliska
hodnoty krajiny, Hodruša - Hámre

4.3.3. Identifikácia a valorizácia znakov určujúcich priestorové vzťahy v krajine

Znaky definujúce priestorové vzťahy v krajine sa určujú v celom potenciálne ovplyvnenom území, vrátane chránených území ochrany prírody a krajiny a legislatívne chránených lokalít a území

24

kultúrne-historického dedičstva. Výstupom tohto postupového kroku je posúdenie významnosti a vzácnosti jednotlivých identifikovaných znakov definujúcich priestorové vzťahy v krajine na základe prítomnosti a miery uplatnenia valorizačných kritérií a identifikácia čít charakteristického vzhľadu krajiny (Tab. 2).

4.3.4 Identifikácia a valorizácia znakov vyplývajúcich z hodnotenia vizuálnej kvality krajiny

Cieľom je identifikovať kvalitatívne vlastnosti krajiny, ktoré predstavujú pozitívne významné charakteristické znaky vyplývajúce z usporiadania krajiny a jej vizuálnej kvality, krajinného obrazu, krajinného scenéria. Vizuálno-estetické znaky sa určujú v celom potenciálne ovplyvnenom území, vrátane chránených území ochrany prírody a krajiny a legislatívne chránených lokalít a území kultúrne-historického dedičstva. Výstupom tohto postupového kroku je posúdenie významnosti a vzácnosti jednotlivých identifikovaných vizuálno - estetických znakov na základe prítomnosti a miery uplatnenia valorizačných kritérií a identifikácia čít charakteristického vzhľadu krajiny. V predmetnom území priestorové vzťahy určuje výška korún dospelého stromového porastu lesného leso. Limituje dohľadnosť, prípadne zameriava pohľady do krajiny cez medzery v poraste. Spôsobu vytvára krajinný obraz (Tab. 2).

Tabuľka 2. Valorizované znaky krajiny ovplyvnené 0. variantom a variantom - návrhom riešenia odkaliska.

Valorizácia znakov definujúcich priestorové vzťahy v krajine					Vplyv odkaliska -(1 až 4) : +(1 až 4)*	
Určujúci znak	Lokalizovaný v chránenom území	Kritériá valorizácie	Význam (1-5)	Vzácnosť I, R, N, E	0. variant	Variant - návrh riešenia odkaliska
VP1 Dospelý stromový porast lesného lesa	sao	originálny, vizuálny ráz, podpora biodiverzity, skontextualizácia funkcia, súčasť zelenej infraštruktúry	5	E	-2	-2

Popis znaku: zmlasa sú stromy vrchovín sú lesom pokrývajú prevažne listnaté lesy, ktoré sú typickým znakom krajinného obrazu a sú súčasťou svetového dedičstva Európskeho významu - SKUEV0064 Klásoň a nachádzajú sa v CHKO Šniovské vrchy. VP1 je čít charakteristického vzhľadu krajiny (Číslo: 12).

Opis vplyvu zmlasy: Zámer do zmlasy zmlasa do lesných porastov lesov v úložnej polohe. Vizuálny vplyv bude nepatrný a podľa ESKO, s.r.o. (2019) vyhodnotila vplyv zmlasy na integritu

Kauzálné hodnotenie

krajiny, ekosystémov a biodiverzity

Štúdia: vyhodnotenie vplyvu odkaliska
hodnoty krajiny, Hodruša - Hámre

Valorizačné kritériá

pre posúdenie objektov
a krajiných priestorov

APLIKÁCIA V PRAXI

SKUEV0246 Klokoč ako mierne negatívny a nepredpokladá sa významný negatívny kumulatívny vplyv na nezasiahnuté časti ÚEV.

Valorizácia vizuálno-estetických znakov

VE1	Mozaika pasienkov a kosienkov s formáciami na nelesnej drevinovej vegetácie	áno	autenticnosť, vek, identita, vizuálny súlad, vplyv na krajinnú diverzitu a biodiverzitu, krajinnoekologický význam, zelená infraštruktúra	4	E / N	0	0
-----	---	-----	---	---	-------	---	---

Popis znaku: na lúkach sa nachádzajú ovocné stromy a bežné lesné dreviny ako solitéry, línie (okolo ciest a na poľnohospodárskych terasách a medziach) a plochy (prevažujú sukcesnými drevinami zarastajúce neobhospodávané pozemky). Nelesná drevinová vegetácia podporuje diverzitu krajiny aj biodiverzitu. Kosienky a pasienky sú využívané prevažne extenzívne, podporujú ekologickú stabilitu a biodiverzitu a miestami sa vyskytujú chránené biotopy lúčnych spoločenstiev, ktoré sú súčasťou SKUEV0264 Klokoč. Lokálne sú zachované prvky tradičného využitia zeme ako aj historické formy mikroreliefu (poľnohospodárske terasy, medze, historické cesty – úvozy/závozy). VE1 je črtou charakteristického vzhľadu krajiny (Obr. 12, 13).

Opis vplyvu zámeru: Zámer nebude mať vplyv na znak.

VE2	Roztratené sídla – osady	áno	autenticnosť, vek, identita, vizuálny súlad	2	R	0	0
-----	--------------------------	-----	---	---	---	---	---

Popis znaku: na lúkach sa nachádzajú roztratené sídla s lokálne prítomnými prvkami pôvodnej ľudovej architektúry, a v ich okolí ovocné sady a mikroštruktúry ornej pôdy, alebo pasienky a kosienky. Mnohé sú využívané rekreačne. VE2 je črta charakteristického vzhľadu krajiny (Obr. 3).

Opis vplyvu zámeru: Zámer nebude mať vplyv na znak.

VE3	Sústredené sídlo – obec Dolné Hámre	áno	vek, identita	1	L	0	0
-----	-------------------------------------	-----	---------------	---	---	---	---

Popis znaku: údolné sídlo s vekovo rôznorodou výstavbou obytných domov. VE3 nie je črta charakteristického vzhľadu krajiny. Nachádza sa tu 1 pamiatkový objekt – šachta pripomínajúca banskú minulosť obce a regiónu, ďalej tajch a sakrálné objekty (kaplnka, kostoly). Pamiatky nie sú vizuálne dominantné v sídle ani v krajine a neinteragujú s odkaliskom (Obr. 3).

Opis vplyvu zámeru: Zámer nebude mať vplyv na znak.

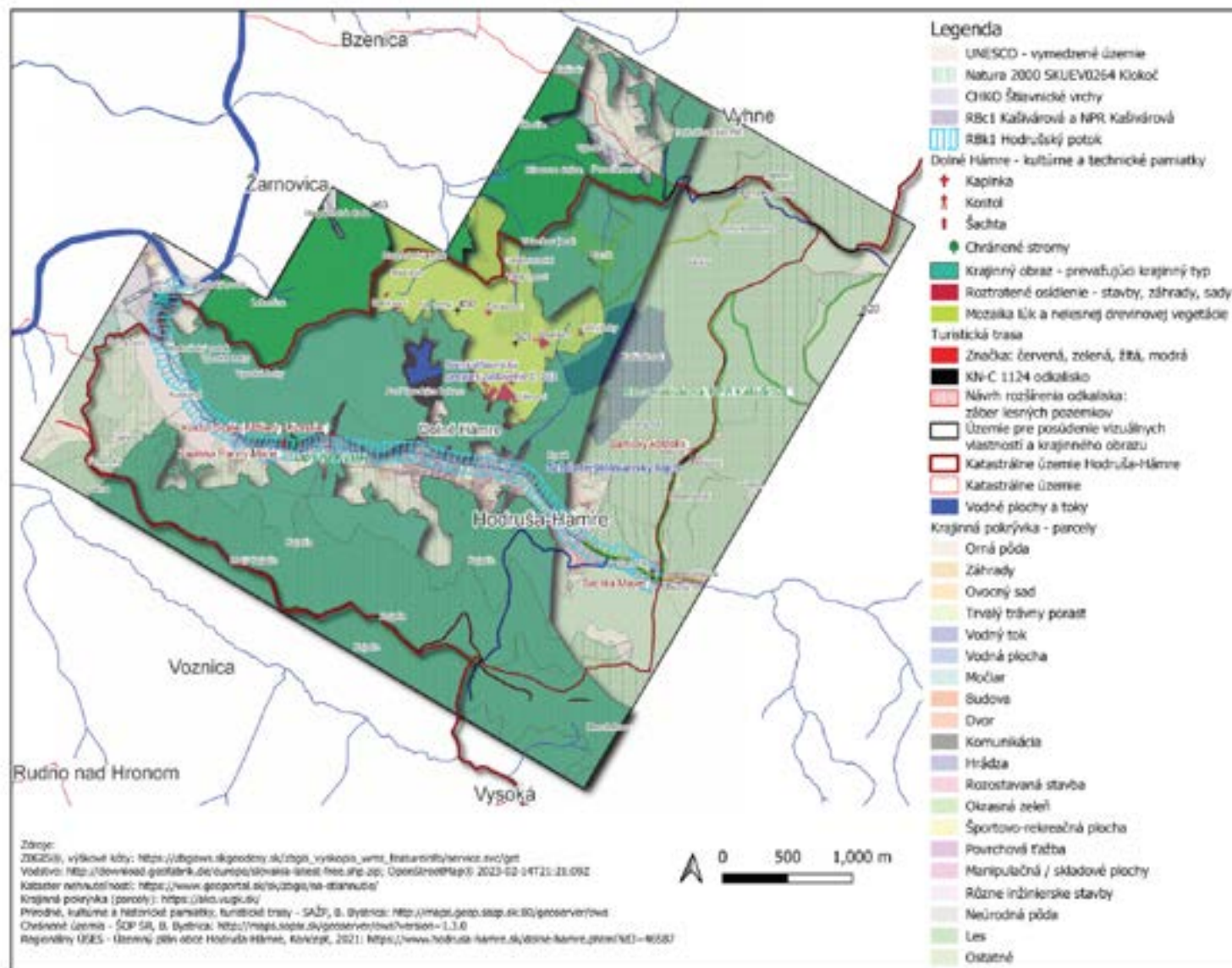
* Záporné hodnoty – negatívny vplyv: -4 najvyšší, -1 najnižší; kladné hodnoty – pozitívny vplyv: 4 najvyšší, 1 najnižší; 0 – nie je definovaný.

Kauzálné hodnotenie

krajiny, ekosystémov a biodiverzity

Štúdia: vyhodnotenie vplyvu odkaliska
hodnoty krajiny, Hodruša - Hámre

Krajinný ráz - hodnoty

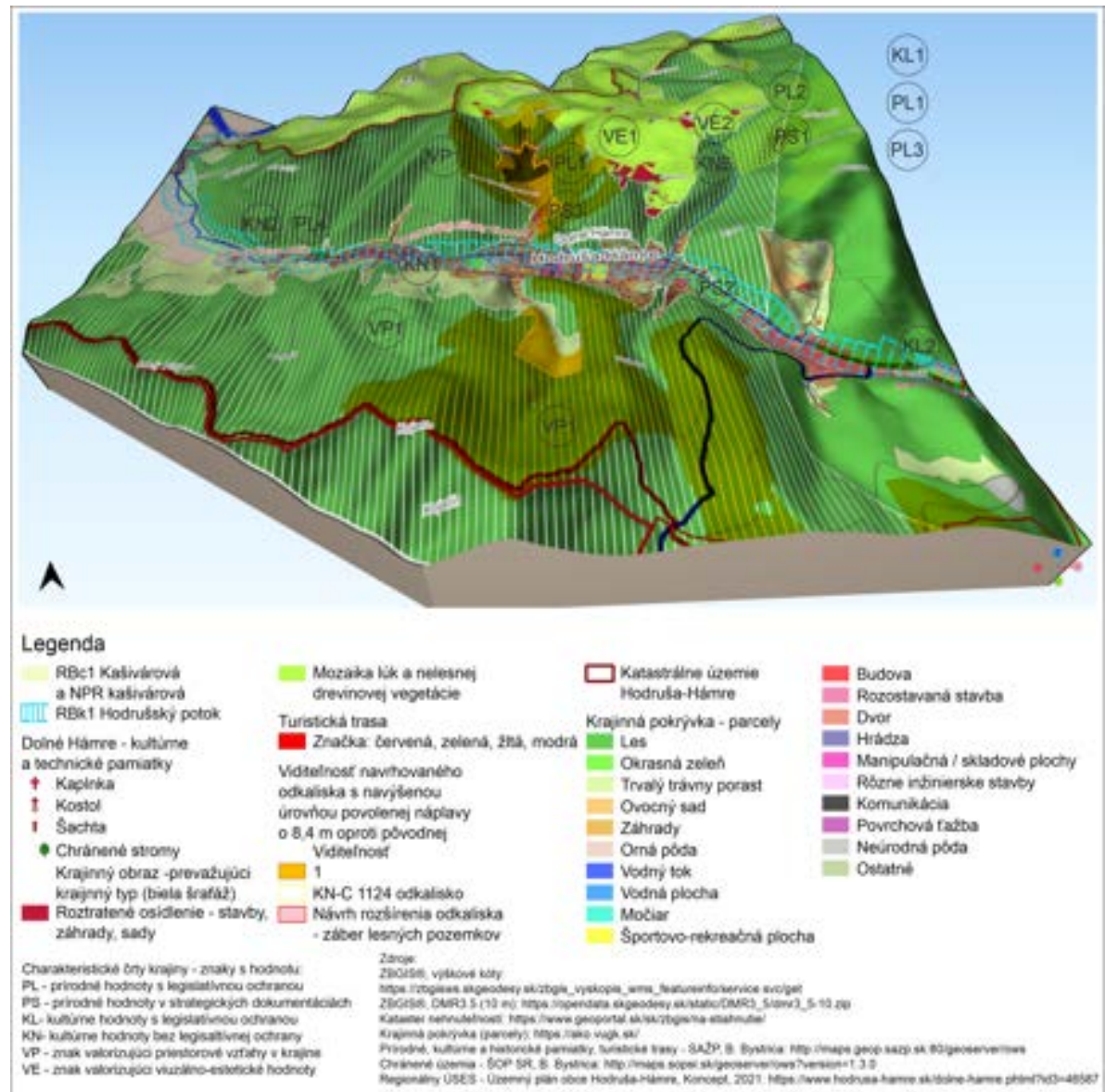
Obrázok 14. Mapa krajinného rázu – hodnotné znaky v krajine.

Kauzálné hodnotenie

krajiny, ekosystémov a biodiverzity

Štúdia: vyhodnotenie vplyvu odkaliska
hodnoty krajiny, Hodruša - Hámre

Krajinový ráz - hodnoty

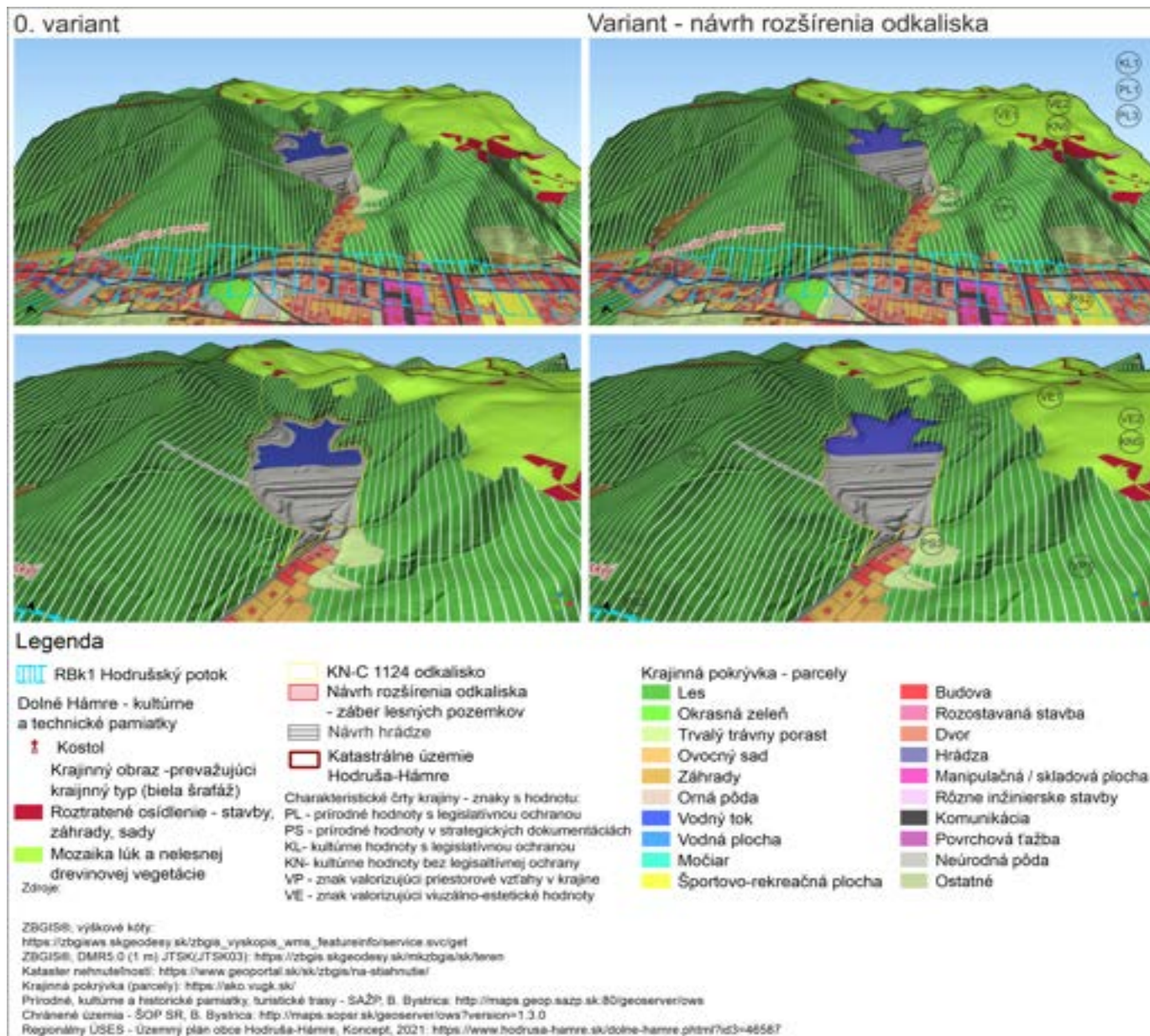

Kauzálné hodnotenie

krajiny, ekosystémov a biodiverzity

Štúdia: vyhodnotenie vplyvu odkaliska
hodnoty krajiny, Hodruša - Hámre

Návrh stavby a vplyv na hodnoty krajiny

PRÍPADOVÁ ŠTÚDIA

Vizuálna štúdia

Veterný park Tvrdošín – podklady pre nový zámer

Vizuálna kapacita krajiny bežná krajina, bez osobitnej ochrany

Konvenčné OZE

Koľko zmien dokáže

„absorbovať“ krajinný typ?

- *Aké objekty (textúra, tvar, farba)?*
- *Kde (poloha)?*
- *Koľko (počet)?*

Vizuálna kapacita krajiny
bežná krajina, bez
osobitnej ochrany

Faculty of Ecology and Environmental Sciences
Department of Landscape Planning and Design
Slovakia

COST Action TU 1401

RELY

Renewable Energy and Landscape Quality

VIZUÁLNA KAPACITA KRAJINNÝCH TYPOV

Región Podpoľanie – malá fotovoltaické elektrárne

Slavica, M., Belvick, S., Pong, R. (2012) Identification of Landscape's Values of the Podpoľania Landscape Basin. *Landscape Architecture (Landscape)* 5: 126-144

PECSRL 2018: EUROPEAN LANDSCAPES FOR QUALITY OF LIFE? CLEMONT-FERRAND & MENDE, FRANCE 3-9 SEPTEMBER 2018

Fotovoltaické elektrárne na členitom reliéfe podvrchovín masívu stratovulkánu Poľana, 2018 a v Turčianskej kotline, 2012.

Vizuálna kapacita krajiny
krajina so špecifikami,
rázovitá, bez osobitnej
ochrany

Hriňová v regióne južného Podpoľania, mozaika malých parciel (0,01-10 ha) s NATURA 2000 lokalitami na členitom reliéfe podvrchovín masívu stratovulkánu Poľana, 2008.

**Naozaj
poznáme,
alebo
potrebujeme
reguláciu a
limity?**

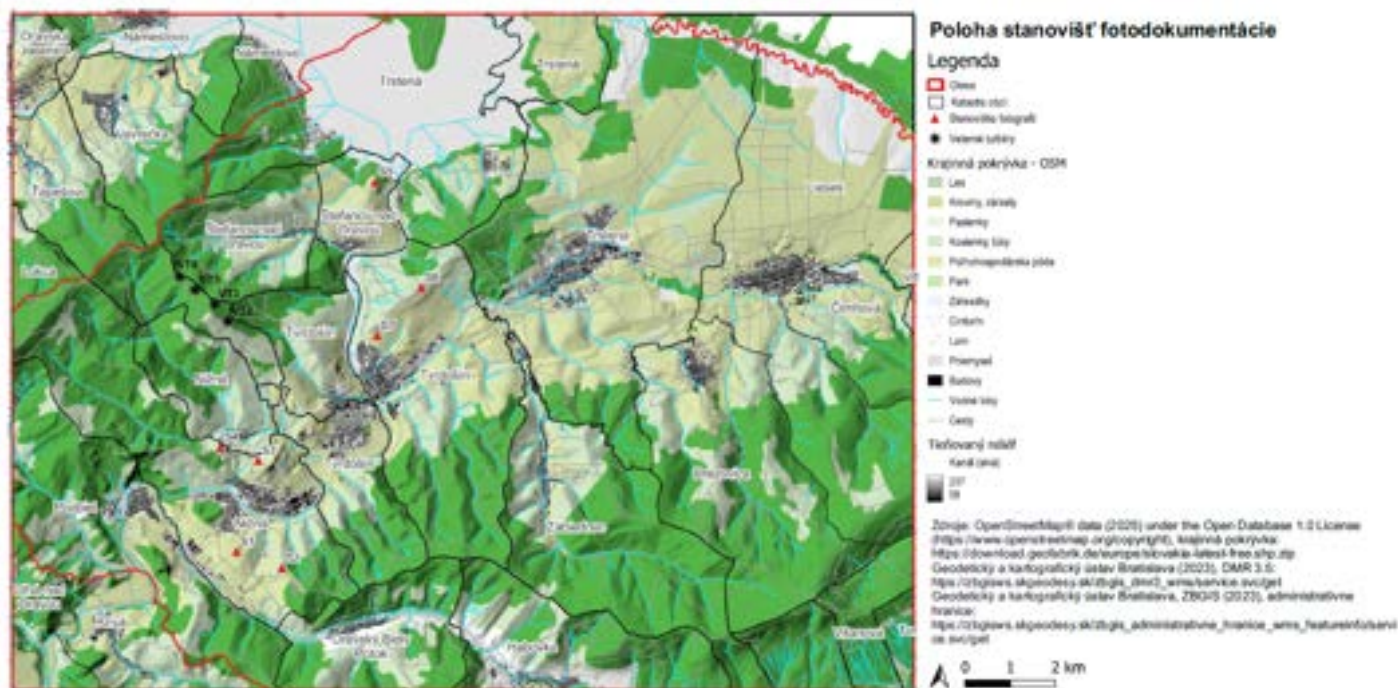
Fotovoltaická elektrárň nad obcou Ráztok v Horehronskom podolí, vrchoviny pod Nízkymi Tatrami, 2022.

krajiny, ekosystémov a biodiverzity

Vizuálna štúdia
 Veterný park Tvrdošín – podklady pre nový zámer

Vizuálna analýza – stanovištia a dohľadnosť

pre posúdenie objektov a krajinných priestorov

Krajinná scenéria v okolí veterného parku

Jasně počasie s ďalekými výhľadmi.

Hmla sa vyskytuje relatívne často, v dôsledku blízkosti Oravskej priehrady.

Tema: Temperaturi - potajno pri svoji strani, varnost: 0/1 IZJAVA O VARNOSTI IN ENERGIJI: 0/1, 0/2, 0/3, 0/4, 0/5, 0/6, 0/7, 0/8, 0/9, 0/10, 0/11, 0/12, 0/13, 0/14, 0/15, 0/16, 0/17, 0/18, 0/19, 0/20, 0/21, 0/22, 0/23, 0/24, 0/25, 0/26, 0/27, 0/28, 0/29, 0/30, 0/31, 0/32, 0/33, 0/34, 0/35, 0/36, 0/37, 0/38, 0/39, 0/40, 0/41, 0/42, 0/43, 0/44, 0/45, 0/46, 0/47, 0/48, 0/49, 0/50, 0/51, 0/52, 0/53, 0/54, 0/55, 0/56, 0/57, 0/58, 0/59, 0/60, 0/61, 0/62, 0/63, 0/64, 0/65, 0/66, 0/67, 0/68, 0/69, 0/70, 0/71, 0/72, 0/73, 0/74, 0/75, 0/76, 0/77, 0/78, 0/79, 0/80, 0/81, 0/82, 0/83, 0/84, 0/85, 0/86, 0/87, 0/88, 0/89, 0/90, 0/91, 0/92, 0/93, 0/94, 0/95, 0/96, 0/97, 0/98, 0/99, 0/100, 0/101, 0/102, 0/103, 0/104, 0/105, 0/106, 0/107, 0/108, 0/109, 0/110, 0/111, 0/112, 0/113, 0/114, 0/115, 0/116, 0/117, 0/118, 0/119, 0/120, 0/121, 0/122, 0/123, 0/124, 0/125, 0/126, 0/127, 0/128, 0/129, 0/130, 0/131, 0/132, 0/133, 0/134, 0/135, 0/136, 0/137, 0/138, 0/139, 0/140, 0/141, 0/142, 0/143, 0/144, 0/145, 0/146, 0/147, 0/148, 0/149, 0/150, 0/151, 0/152, 0/153, 0/154, 0/155, 0/156, 0/157, 0/158, 0/159, 0/160, 0/161, 0/162, 0/163, 0/164, 0/165, 0/166, 0/167, 0/168, 0/169, 0/170, 0/171, 0/172, 0/173, 0/174, 0/175, 0/176, 0/177, 0/178, 0/179, 0/180, 0/181, 0/182, 0/183, 0/184, 0/185, 0/186, 0/187, 0/188, 0/189, 0/190, 0/191, 0/192, 0/193, 0/194, 0/195, 0/196, 0/197, 0/198, 0/199, 0/200, 0/201, 0/202, 0/203, 0/204, 0/205, 0/206, 0/207, 0/208, 0/209, 0/210, 0/211, 0/212, 0/213, 0/214, 0/215, 0/216, 0/217, 0/218, 0/219, 0/220, 0/221, 0/222, 0/223, 0/224, 0/225, 0/226, 0/227, 0/228, 0/229, 0/230, 0/231, 0/232, 0/233, 0/234, 0/235, 0/236, 0/237, 0/238, 0/239, 0/240, 0/241, 0/242, 0/243, 0/244, 0/245, 0/246, 0/247, 0/248, 0/249, 0/250, 0/251, 0/252, 0/253, 0/254, 0/255, 0/256, 0/257, 0/258, 0/259, 0/260, 0/261, 0/262, 0/263, 0/264, 0/265, 0/266, 0/267, 0/268, 0/269, 0/270, 0/271, 0/272, 0/273, 0/274, 0/275, 0/276, 0/277, 0/278, 0/279, 0/280, 0/281, 0/282, 0/283, 0/284, 0/285, 0/286, 0/287, 0/288, 0/289, 0/290, 0/291, 0/292, 0/293, 0/294, 0/295, 0/296, 0/297, 0/298, 0/299, 0/300, 0/301, 0/302, 0/303, 0/304, 0/305, 0/306, 0/307, 0/308, 0/309, 0/310, 0/311, 0/312, 0/313, 0/314, 0/315, 0/316, 0/317, 0/318, 0/319, 0/320, 0/321, 0/322, 0/323, 0/324, 0/325, 0/326, 0/327, 0/328, 0/329, 0/330, 0/331, 0/332, 0/333, 0/334, 0/335, 0/336, 0/337, 0/338, 0/339, 0/340, 0/341, 0/342, 0/343, 0/344, 0/345, 0/346, 0/347, 0/348, 0/349, 0/350, 0/351, 0/352, 0/353, 0/354, 0/355, 0/356, 0/357, 0/358, 0/359, 0/360, 0/361, 0/362, 0/363, 0/364, 0/365, 0/366, 0/367, 0/368, 0/369, 0/370, 0/371, 0/372, 0/373, 0/374, 0/375, 0/376, 0/377, 0/378, 0/379, 0/380, 0/381, 0/382, 0/383, 0/384, 0/385, 0/386, 0/387, 0/388, 0/389, 0/390, 0/391, 0/392, 0/393, 0/394, 0/395, 0/396, 0/397, 0/398, 0/399, 0/400, 0/401, 0/402, 0/403, 0/404, 0/405, 0/406, 0/407, 0/408, 0/409, 0/410, 0/411, 0/412, 0/413, 0/414, 0/415, 0/416, 0/417, 0/418, 0/419, 0/420, 0/421, 0/422, 0/423, 0/424, 0/425, 0/426, 0/427, 0/428, 0/429, 0/430, 0/431, 0/432, 0/433, 0/434, 0/435, 0/436, 0/437, 0/438, 0/439, 0/440, 0/441, 0/442, 0/443, 0/444, 0/445, 0/446, 0/447, 0/448, 0/449, 0/450, 0/451, 0/452, 0/453, 0/454, 0/455, 0/456, 0/457, 0/458, 0/459, 0/460, 0/461, 0/462, 0/463, 0/464, 0/465, 0/466, 0/467, 0/468, 0/469, 0/470, 0/471, 0/472, 0/473, 0/474, 0/475, 0/476, 0/477, 0/478, 0/479, 0/480, 0/481, 0/482, 0/483, 0/484, 0/485, 0/486, 0/487, 0/488, 0/489, 0/490, 0/491, 0/492, 0/493, 0/494, 0/495, 0/496, 0/497, 0/498, 0/499, 0/500, 0/501, 0/502, 0/503, 0/504, 0/505, 0/506, 0/507, 0/508, 0/509, 0/510, 0/511, 0/512, 0/513, 0/514, 0/515, 0/516, 0/517, 0/518, 0/519, 0/520, 0/521, 0/522, 0/523, 0/524, 0/525, 0/526, 0/527, 0/528, 0/529, 0/530, 0/531, 0/532, 0/533, 0/534, 0/535, 0/536, 0/537, 0/538, 0/539, 0/540, 0/541, 0/542, 0/543, 0/544, 0/545, 0/546, 0/547, 0/548, 0/549, 0/550, 0/551, 0/552, 0/553, 0/554, 0/555, 0/556, 0/557, 0/558, 0/559, 0/560, 0/561, 0/562, 0/563, 0/564, 0/565, 0/566, 0/567, 0/568, 0/569, 0/570, 0/571, 0/572, 0/573, 0/574, 0/575, 0/576, 0/577, 0/578, 0/579, 0/580, 0/581, 0/582, 0/583, 0/584, 0/585, 0/586, 0/587, 0/588, 0/589, 0/590, 0/591, 0/592	
--	--

Kauzálné hodnotenie

krajiny, ekosystémov a biodiverzity

Vizuálna štúdia
Veterný park Tvrdošín – podklady pre nový zámer

V0

S1: na Ostrvke, nad obcou Nižná, miesto častých vychádzok obyvateľov (šport a venčenie psov); otvorený panoramatický výhľad, je monitorovacie; GPS LON: 19.517418733; LAT: 49.300157762; S-JTSK (5514) x: -386287.5206; y: -1167890.4044; z: 563.28 (Grafická príloha 2)

V1

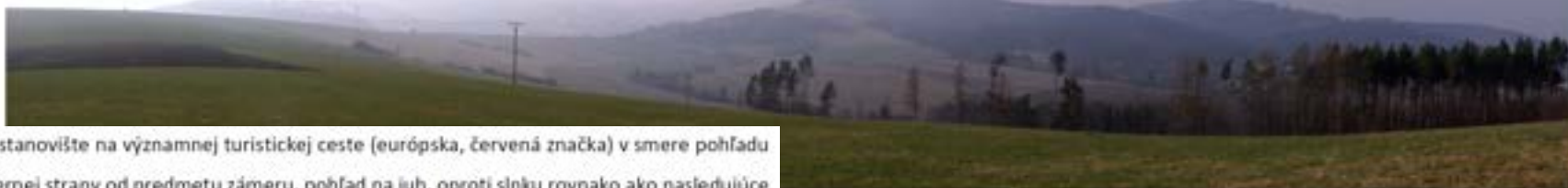
Veterný park Tvrdošín - podklady pre nový zámer, varianty: V0 a V1	
INVESTOR: WIND ENERGIE s.r.o. ČSA 24, Baraník Bystrica 974 00, IČO: 36026801	
AKUSTICKÉ UŽITIE: Tvrdošín	
OBEC: Tvrdošín	
OBSAH: Vizualizácia veterného parku z výškových stanovísk - stanovisko S1.	
ZODPOVEDNÝ PROJEKTANT: Ing. Dušan Denek, PhD. - 0098KA	
VYPRACOVANÉ: doc. Ing. Martina Šimková, PhD.	
KONTROLOVANÉ: Ing. Dušan Denek, PhD.	
FORMÁT:	A4
DÁTUM:	2022
STUPEŇ PD:	040
ČÍSLO PRÍLOHY:	2

Kauzálné hodnotenie

krajiny, ekosystémov a biodiverzity

Vizuálna štúdia
Veterný park Tvrdošín – podklady pre nový zámer

V0

S5: stanovište na významnej turistickej ceste (európska, červená značka) v smere pohľadu zo severnej strany od predmetu zámeru, pohľad na juh, oproti slnku rovnako ako nasledujúce S6 a S7. Trasa je veľmi zanedbaná, predpokladá sa malý výskyt turistov; nie je monitorovacie; GPS LON: 19.55190505; LAT: 49.375611499; S-JTSK (5514) x: -383208.03725; y: -1159693.0891; z: 660.36 (Grafická príloha 6).

V1

Veterný park Tvrdošín – podklady pre nový zámer, varianty V0 a V1		
INVESTOR: WIND ENERGIE s.r.o. ČSA 24, Benická Bystrica 974 05, IČO: 30626801		
KATASTRÁLNE ÚZEMIE ÚZEMIE: Tvrdošín		
OKRES: Tvrdošín		
OBEC: Tvrdošín		
OBJEKT: Vizualizácia veterného parku z vybraných stanovíšť - stanovište S5.		
ZODPOVEDNÝ PROJEKTANT: Ing. Dušan Šarík, PhD. + OOBKA	 	
VYPRACOVANÉ: doc. Ing. Martina Šimová, PhD.		
KONTROLOVANÉ: Ing. Dušan Šarík, PhD.		
FORMÁT:		
STUPEN PD:		
ČÍSLO PRÍLOHY	6	

TECHNOLÓGIE

Nástroje

Terénne: GNSS, fotoaparát, aktuálne mapy

- profesionálne / turistické GNSS
- zrkadlovka, alebo digitálna zrkadlovka
- ZBGIS, SAŽP služby pre verejnosť WMS/WMTS

Kancelárske: GIS, grafický editor (open source)

Príklad: Donovaly

**Poloha / stanovište odkiaľ sa na
objekt pozerám – turistické trasy**

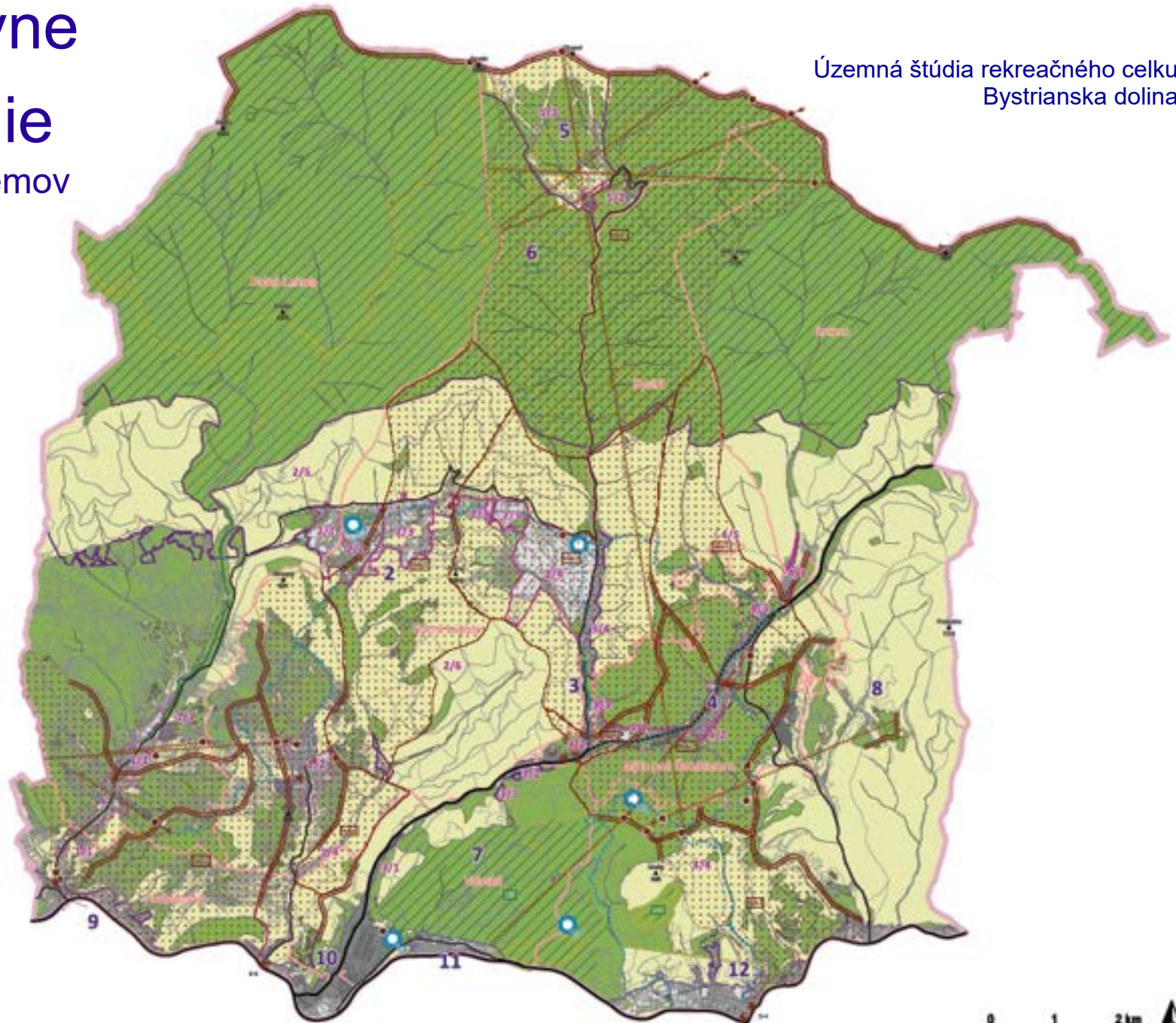
Keď odborné argumenty zlyhali vplyvom \$E€... BTC

Preventívne hodnotenie

krajiny, ekosystémov
a biodiverzity

Územná štúdia rekreačného celku
Bystrianska dolina

Ďakujem za pozornosť

martina.slamova@tuzvo.sk

ORCID 0000-0002-5578-7993

SCOPUS 56027916400

WOS ID: J-2497-2019

https://sciprofiles.com/profile/Martina_Slamova

RG Martina_Slamova3

LINKEDIN [martina-slámová-725097b5](#)

FACEBOOK [martina.slamova.73594](#)

TUZVO [https:// www.tuzvo.sk](https://www.tuzvo.sk)